

424

धातुपाठः DHĀTUPĀṬHAḤ

Edited By
Prof. J. L. SHASTRI

MOTILAL BANARSIDASS

Delhi Varanasi Patna Bangalore Madras
Calcutta Mumbai Pune

Berenice V. बेरेनीस

धातुपाठः
DHĀTUPĀṬHAḤ

धातुपाठः DHĀTUPĀṬHAḤ

Edited By
Prof. J. L. SHASTRI

MOTILAL BANARSIDASS

Delhi Varanasi Patna Bangalore Madras
Calcutta Mumbai Pune

First Published 1984
Reprint: Delhi, 1996

© MOTILAL BANARSIDASS
All Rights Reserved

Also available at:

MOTILAL BANARSIDASS

41 U.A. Bungalow Road, Jawahar Nagar, Delhi 110 007
8 Mahalaxmi Chamber, Warden Road, Mumbai 400 026
120 Royapettah High Road, Mylapore, Madras 600 004
Sanas Plaza, Subhash Nagar, Pune 411 002
16 St. Mark's Road, Bangalore 560 001
8 Camac Street, Calcutta 700 017
Ashok Rajpath, Patna 800 004
Chowk, Varanasi 221 001

This Edition is planned especially for the School of
Economic Science, London and its Affiliates all over the world.

PRINTED IN INDIA

BY JAINENDRA PRAKASH JAIN AT SHRI JAINENDRA PRESS,
A-45 NARAINA, PHASE I, NEW DELHI 110 028
AND PUBLISHED BY NARENDRA PRAKASH JAIN
FOR MOTILAL BANARSIDASS
BUNGALOW ROAD, DELHI 110 007

CONTENTS

भूमिका	(PREFACE)	vii
गणाः	(GANAS)	
1. भ्वादिगणः	(First Conjugation)	१
2. अदादिगणः	(Second Conjugation)	२३
3. जुहोत्यादिगणः	(Third Conjugation)	२६
4. दिवादिगणः	(Fourth Conjugation)	२८
5. स्वादिगणः	(Fifth Conjugation)	३२
6. तुदादिगणः	(Sixth Conjugation)	३३
7. रुधादिगणः	(Seventh Conjugation)	३७
8. तनादिगणः	(Eighth Conjugation)	३८
9. क्रयादिगणः	(Ninth Conjugation)	३९
10. चुरादिगणः	(Tenth Conjugation)	४१
11. कण्ड्वादिगणः	(Kaṇḍvādigana)	४१
धातुसूचीपत्रम्	(INDEX)	५३

1	1	1	1
2	2	2	2
3	3	3	3
4	4	4	4
5	5	5	5
6	6	6	6
7	7	7	7
8	8	8	8
9	9	9	9
10	10	10	10
11	11	11	11
12	12	12	12
13	13	13	13
14	14	14	14
15	15	15	15
16	16	16	16
17	17	17	17
18	18	18	18
19	19	19	19
20	20	20	20
21	21	21	21
22	22	22	22
23	23	23	23
24	24	24	24
25	25	25	25
26	26	26	26
27	27	27	27
28	28	28	28
29	29	29	29
30	30	30	30
31	31	31	31
32	32	32	32
33	33	33	33
34	34	34	34
35	35	35	35
36	36	36	36
37	37	37	37
38	38	38	38
39	39	39	39
40	40	40	40
41	41	41	41
42	42	42	42
43	43	43	43
44	44	44	44
45	45	45	45
46	46	46	46
47	47	47	47
48	48	48	48
49	49	49	49
50	50	50	50
51	51	51	51
52	52	52	52
53	53	53	53
54	54	54	54
55	55	55	55
56	56	56	56
57	57	57	57
58	58	58	58
59	59	59	59
60	60	60	60
61	61	61	61
62	62	62	62
63	63	63	63
64	64	64	64
65	65	65	65
66	66	66	66
67	67	67	67
68	68	68	68
69	69	69	69
70	70	70	70
71	71	71	71
72	72	72	72
73	73	73	73
74	74	74	74
75	75	75	75
76	76	76	76
77	77	77	77
78	78	78	78
79	79	79	79
80	80	80	80
81	81	81	81
82	82	82	82
83	83	83	83
84	84	84	84
85	85	85	85
86	86	86	86
87	87	87	87
88	88	88	88
89	89	89	89
90	90	90	90
91	91	91	91
92	92	92	92
93	93	93	93
94	94	94	94
95	95	95	95
96	96	96	96
97	97	97	97
98	98	98	98
99	99	99	99
100	100	100	100

भूमिका

यह ग्रन्थ यथार्थ व्याख्यान और भूमिका के सहित आख्यातिक में छप चुका है परन्तु उसमें धातु, अर्थों के सहित व्याख्यान के बीच-बीच में पढ़े हैं। इस कारण उस ग्रन्थ में मूल का पाठ करना तथा घोष के कण्ठस्थ करना अध्येताओं को कठिन पड़ता इसलिये यह मूल पुस्तक सूचीपत्र के सहित पृथक् छपवाते हैं।

इसमें एक प्रकार के जितने धातु हैं उनके आत्मनेपद, परस्मैपद तथा सेट् और अनिट् रख दिये हैं। इससे पढ़ने-पढ़ाने वाले लोगों को बड़ी सुगमता होगी। परन्तु धातुओं के रूप मूल पुस्तक पर लेना सेट् अनिट् आदि प्रकरणों के उपयुक्त सूत्रों को देख समझकर ही कर सकेंगे। क्योंकि कोई अनिट् धातु किसी विशेष प्रत्यय में सेट् और कोई सेट् धातु कहीं अनिट् भी हो जाता है।

इसका सूचीपत्र भी साथ ही संलग्न है, इसमें तीन संकेत हैं :—

पहिला, भ्वादिगण का (भ्वा०), अदादि का (अ०), जुहोत्यादि का (जु०), दिवादि का (दि०), स्वादि का (स्वा०), तुदादि का (तु०), रुधादि का (रु०), तनादि का (त०), क्र्यादि का (क्र्या०), चुरादि का (चु०), और कण्ड्वादि का (कं०), लिखा है।

दूसरा, आत्मनेपद का (आ०), परस्मैपद का (प०) और उभयपद का (उ०) लिखा है।

तीसरा, सेट् का (से०), वा अनिट् का (अ०) लिखा है। और नीचे के धातुओं में जहां पूर्व का ही संकेत है, वहां उसके बराबर नीचे बिन्दु दिये हैं। सूची में मूल धातुओं के आदि अनुबन्ध इसलिये छोड़ दिये हैं कि उन धातुओं के आद्यक्षर में सन्देह न पड़े।

दशों गणों के अन्त में कण्ड्वादिगण भी जोड़ दिया है जो बहुधा धातुओं से अर्थविधान के सहित सम्बन्ध रखता है।

अथ भ्वादिगणः

भू सत्तायाम् ।
 उदात्तः परस्मैभाषः ॥
 अथ त्वर्गीयान्ताः
 एधादयः कथ्यन्ताः षट्त्रिंशदात्मने-
 भाषाः—

एध	वृद्धौ ।
स्पद्धं	सङ्घर्षे ।
गाधू	प्रतिष्ठालिप्सयो- र्ग्रन्थे च ।
बाधू	विलोडने ।
नाथू, नाधू	याच्ञोपतापैश्वर्या ऽऽशीःषु ।
दध	धारणे ।
स्कुदि	आप्रवणे ।
श्विदि	श्वैत्ये ।

वदि	अभिवादन- स्तुत्योः ।
भदि	कल्याणे सुखे च ।
मदि	स्तुतिमोदमद- स्वप्नकान्ति- गतिषु ।
स्पदि	किञ्चिच्चलने
क्लिदि	परिदेवने
मुद	हर्षे ।
दद	दाने ।
ष्वद, स्वर्द	आस्वादाने ।
उर्द	माने क्रीडायां च ।
कुर्द सुर्द	
गुर्द गुद	क्रीडायामेव ।
षूद	क्षरणे ।
ह्लाद	अव्यक्ते शब्दे ।

ह्लादी	सुखे च ।
स्वाद	आस्वादने ।
पदं	कुत्सिते शब्दे ।
यती	प्रयत्ने ।
युतृ, जुतृ	भासने ।
विथृ, वेथृ	याचने ।
अथि	शैथिल्ये ।
अथि	कौटिल्ये ।
कथ	श्लाघायाम् ।

इत्युदात्ता अनुदात्ततः ॥

अथातादयः शुन्ध्यन्ता अष्टात्रिंशत्
परस्मैभाषाः—

अत	सातत्यगमने ।
चिती	सञ्ज्ञाने ।
च्युतिर्	आसेचने ।
श्च्युतिर्	क्षरणे ।
मन्थ	विलोडने ।
कुथि, पुथि,	हिंसासंक्ले-
लुथि, मथि	शनयोः ।
षिघु	गत्याम् ।
षिघू	शास्त्रे माङ्गल्ये च
खाट्	भक्षण्ये ।
खद	स्थैर्ये हिंसायां च

बद	स्थैर्ये ।
गद	व्यक्तायां वाचि ।
रद	विलेखने ।
णद	अव्यक्ते शब्दे ।
अर्द	गतौ याचने च ।
नर्द, गर्द	शब्दे ।
तर्द	हिंसायाम् ।
कर्द	कुत्सिते शब्दे ।
खर्द	दन्दशूके ।
अति, अदि	बन्धने ।
इदि	परमैश्वर्ये ।
बिदि, भिदि	अवयवे ।
गडि	वदनैकदेशे ।
गिदि	कुत्सायाम् :
डुनदि	समृद्धौ ।
चदि	आह्लादने दीप्ता
	च ।
त्रदि	चेष्टायाम् ।
कदि, ऋदि,	
क्लदि	आह्वाने रोदने
	च ।
क्लिदि	परिदेवने ।
शुन्ध	शुद्धौ ।
इत्युदात्ता उदात्ततः ॥	

अथ कवर्गीयान्ताः

शीकादयः श्लाघ्यन्ता द्विचत्वारिंश-
दात्मनेभाषाः—

शीकृ	सेचने ।
लोकृ	दर्शने ।
श्लोकृ	सङ्घाते ।
द्रेकृ, ध्रेकृ	शब्दोत्साहयोः ।
रेकृ	शङ्कायाम् ।
सेकृ, सेकृ,	
स्रकि, श्रकि	
श्लकि	गत्यर्थाः ।
शकि	शङ्कायाम् ।
अकि	लक्षणे ।
वकि	कौटिल्ये ।
मकि	मण्डने ।
कक	लौल्ये ।
कुक्, वृक्	आदाने ।
चक्	तृप्तौ प्रतिघाते च ।
ककि, वकि	
मगि श्वकि	
त्रकि, ठौकृ,	
त्रौकृ, ष्वस्क,	
वस्क, मस्क,	
टिकृ, टीकृ,	

तिक्, तीक्,
रधि, लधि
लधि

गत्यर्थाः ।
भोजननिवृत्ता-
वपि ।

अधि, वधि,
मधि
मधि

गत्याक्षेपे ।
कैतवे च ।

राधृ, लाधृ,
द्राधृ, ध्राधृ
द्राधृ
श्लाधृ

सामर्थ्ये ।
आयामे च ।
कत्थने ।

इत्युदात्ता अनुदात्तेतः ॥

अथ फक्कादयः शिध्यन्ता द्विपञ्चाशत्
परस्मैभाषाः—

फक्क	नीचैर्गती ।
तक्	हसने ।
तकि	कृच्छ्रजीवने ।
बुक्क	भषणे ।
कक्	हसने ।
ओखृ, राखृ,	
लाखृ, द्राखृ,	
घ्राखृ	शोषणा- लमर्थयोः ।

शाखु, श्लाखु	व्याप्तौ
उख, उखि,	
वख, वखि,	
मख, मखि,	
एख, एखि,	
रख, रखि,	
लख, लखि,	
इख, इखि,	
ईखि, वल्ग,	
रगि, लगि,	
अगि, वगि,	
मगि, तगि,	
त्वगि	
श्रगि, श्लगि,	
इगि, रिगि,	
लिगि	गत्यर्थाः ।
रिख, त्रख,	
त्रखि, शिखि	इत्यपि केचित् ।
त्वगि	कम्पने च ।
युगि, जुगि,	
बुगि	वर्जने ।
घघ	हसने ।
मघि	मण्डने ।
लघि	शोषणे ।
शिघि	आघ्राणे ।
इत्युदात्ता उदात्तेतः ॥	

अथ चवर्गीयान्ताः

वर्चदिय ईजन्ता एकविंशतिरात्मने-
भाषाः—

वर्च	दीप्तौ ।
षच्च	सेचने सेवने च ।
लोचू	दर्शने ।
शच्च	व्यक्तायां वाचि ।
श्वच्च, श्वचि	गतौ ।
कच्च	बन्धने ।
कचि, काचि	दीप्तिबन्धनयोः ।
मच्च, मुचि	कल्कने ।
मचि	धारणोच्छ्वाय- पूजनेषु ।
पचि	व्यक्तीकरणे ।
ष्टुच	प्रसादे ।
ऋज	गतिस्थानार्जनो- पार्जनेषु ।
ऋजि, भृजी	भर्जने ।
एजू, भ्रोजू,	
भ्राजू	दीप्तौ ।
ईज	गतिकुत्सनयोः ।
इत्युदात्ता अनुदात्तेतः ॥	

अथ शुचादयो व्रज्यन्ता द्विसप्ततिः
परस्मैभाषाः—

शुच शोके ।
 कुच शब्दे तारे ।
 कुञ्च कृञ्च गतिकौटिल्या-
 ल्पीभावयोः ।
 लुञ्च अपनयने ।
 अञ्चु गतिपूजनयोः ।
 वञ्चु, चञ्चु,
 तञ्चु, त्वञ्चु,
 म्रञ्चु, म्लुञ्चु,
 म्रुञ्च, म्लुञ्च गत्यर्थाः ।
 म्रुञ्च, म्लुञ्च,
 कुञ्च, खुञ्च स्तेयकरणे ।
 ग्लुञ्च, षञ्च गतौ ।
 गुञ्च, गुञ्च अव्यक्ते शब्दे ।
 अर्च पूजायाम् ।
 म्लेच्छ अव्यक्ते शब्दे ।
 लच्छ, लाच्छ लक्षणे ,
 वाच्छ इच्छायाम् ।
 आच्छ आयामे ।
 ह्रीच्छ लज्जायाम् ।
 हुच्छ कौटिल्ये ।
 मुच्छ मोहसमुच्छ्रा-
 ययोः ।
 स्फुच्छ विस्तृतौ ।
 युच्छ प्रमादे ।
 उच्छ उच्छे ।

उच्छी विवासे ।
 ध्रज, ध्रजि,
 धृज, धृजि,
 ध्वज, ध्वजि गतौ ।
 कूज अव्यक्ते शब्दे ।
 अर्ज, षर्ज अर्जने ।
 गर्ज शब्दे ।
 तर्ज भर्त्सने ।
 कर्ज व्यथने ।
 खर्ज पूजने च ।
 अज गतिक्षेपणयोः ।
 तेज पालने ।
 खज मन्थे ।
 खजि गतिवैकल्ये ।
 एजू कम्पने ।
 दुःश्रीस्फूर्जा वज्रनिर्घोषे ।
 क्षि क्षये ।
 क्षीज अव्यक्ते शब्दे ।
 लज, लजि भर्जने ।
 लाज, लाजि भर्त्सने च ।
 जज, जजि युद्धे ।
 तुज हिंसायाम् ।
 तुजि पालने च ।
 गज, गजि,
 गृज, गृजि,
 मुज, मुजि शब्दार्थाः ।

गज , मदे च ।
 वज, व्रज गतौ ।
 इति क्षिवर्जमुदात्ता उदात्तेतः ॥
 अथ टवर्गीयान्ताः

अट्टादयः शाङ्ख्यन्ताः षट्त्रिंशदा-
 त्मनैर्भाषाः—

अट्ट	अतिक्रमण-
	हिंसनयोः ।
वेष्ट	वेष्टने ।
चेष्ट	चेष्टायाम् ।
गोष्ट, लोष्ट	सञ्जाते ।
घट्ट	चलने ।
स्फुट	विकसने ।
अठि	गतौ ।
वठि	एकचर्यायाम् ।
मठि, कठि	शोके ।
मुठि	पालने ।
हेठ	विबाधायाम् ।
एठ च ।	
हिडि	गत्यनादरयोः ।
हुडि	सञ्जाते ।
कुडि	दाहे ।
वडि	विभाजने ।
मडि च ।	

भडि	परिभाषणे ।
पिडि	सञ्जाते ।
मुडि	मार्जने ।
तुडि	तोडने ।
हुडि	वरणे
	[हरण इत्येके]
चडि	कोपे ।
शडि	रुजायां सञ्जाते
	च ।
तडि	ताडने ।
पडि	गतौ ।
कडि	मदे ।
खडि	मन्थे ।
हेड्, होड्	अनादरे ।
वाड्	आप्लाव्ये ।
द्राड्, ध्राड्	विशरणे ।
शाड्	:श्लाघायाम् ।
	इत्युदात्ता अनुदात्तेतः ॥

अथ शीट्टादयो गङ्ख्यन्ता द्वाशोतिः
 परस्मैभाषाः—

शीट्	गर्वे ।
यीट्	बन्धने ।
अट्ट्, अड्ट्	उन्मादे ।

कटे	वर्षाविरणयोः ।	मडि	भूषायाम् ।
चटे इत्येके ।		कुडि	वैकल्ये ।
अट, पट	गतौ ।	मुट, पुट ^v	मर्दने ।
रट	परिभाषणे ।	चुडि	अल्पीभावे ।
लट	बाल्ये ।	मुडि	खण्डने ।
शट	रुजाविशरणगत्य- वसादनेषु ।	पुडि	चेत्येके ।
वट	वेष्टने ।	रुटि, लुटि	स्तेये ।
किट, खिट	त्रासे ।	रुठि, लुठि इत्येके ।	
शिट, षिट	अनादरे ।	[रुडि, लुडि इत्यपरे ।	
जट, भट	सङ्घाते ।	स्फुटिर्	विशरणे ।
भट	भृती ।	[स्फुटि इत्यपि केचित्]	
तट	उच्छ्राये ।	पठ	व्यक्तायां वाचि ।
खट्	काङ्क्षायाम् ।	वठ	स्थौल्ये ।
णट	नृती ।	मठ	मदनिवासयोः ।
पिट	शब्दसङ्घातयोः ।	कठ	कृच्छ्रजीवने ।
हट	दीप्तौ च ।	रठ	परिभाषणे ।
षट	अवयवे ।	[रट इत्येके] ।	
लुट	विलोडने [डान्तो ऽयमित्येके]	हठ	प्लुतिशठत्वयोः ।
चिट	परप्रेष्ये ।		बलात्कार इत्येके ।
विट	शब्दे ।	रुठ लुठ,	
बिट	आक्रोशे ।	उठ	उपघाते ।
हिट	इत्येके ।	ऊठ इत्येके ।	
इट, किट,		पिठ	हिंसासंक्लेशनयोः ।
कटी	गतौ ।	शठ	कैतवे च ।
		शुठ	प्रतिघाते ।
		शुठि इत्येके ।	

कुठि च ।

लुठि

आलस्ये प्रतिघाते

च ।

शुठि

शोषणे ।

रुठि, लुठि

गतौ

चुडु

भावकरणे ।

अडु

अभियोगे ।

कडु

कार्कश्ये ।

क्रीडु

विहारे ।

तुडु

तोडने ।

तूडु इत्येके ।

हुडु, हूडु,

होडु

गतौ ।

रौडु

अनादरे ।

रोडु, लोडु

उन्मादे ।

अड

उद्यमने ।

लड

विलासे ।

[लल इत्येके]

कड

मदे ।

कडि इत्येके ।

गडि

वदनैकदेशे ।

इत्युदात्ता उदात्ततः ॥

अथ पवर्गीयान्ताः

तिपादयः षडुभ्यन्ताश्चत्वारिंशदात्मने-
भाषाः—

तिपृ, तेपृ,

ष्टिपृ, ष्टेपृ

क्षरणार्थाः ।

तेपृ,

कम्पने [च]

स्तेपृ

दैन्ये ।

दुवेपृ

कम्पने ।

केपृ, गेपृ,

स्तेपृ च ।

मेपृ, रेपृ,

लेपृ

गतौ ।

हेपृ, धेपृ

च ।

त्रपूष्

लज्जायाम् ।

कपि

चलने ।

रबि, लबि,

अबि

शब्दे ।

लबि

अवस्रंसने च ।

कवृ

वर्णे ।

क्लीवृ

अघाष्टर्थे ।

क्षीवृ

मदे ।

शीभृ

कत्थने ।

चीभृ च ।

रेभृ

शब्दे ।

अभि, रभि इत्येके ।

ष्टभि, स्कभि

प्रतिबन्धे ।

जभी, जृभि

गात्रविनामे ।

शलभ

कत्थने ।

वलभ भोजने ।
 गल्भ घाष्टर्च ।
 श्रम्भु प्रमादे ।
 [दन्त्यादिश्च] ।
 षट्भु स्तम्भे ।
 इति तिपिवर्जमुदात्ता अनुदात्तेतः ॥

अथ गुपादयः शुम्भ्यन्ता एकचत्वारिंशत् परस्मैभाषाः—

गुपू रक्षणे ।
 धूप सन्तापे ।
 जप, जल्प व्यक्तायां वाचि
 जप मानसे च ।
 वप सान्त्वने ।
 षप समवाये ।
 रप, लप व्यक्तायां वाचि ।
 चुप मन्दायां गतौ ।
 तुप, तुम्प,
 त्रुप, त्रुम्प,
 तुफ, तुम्फ,
 त्रुफ, त्रुम्फ हिंसार्थः ।
 पर्प, रफ
 रफि, अर्ब,
 पर्व लर्ब,
 बर्ब, मर्ब,

कर्ब, खर्ब,
 गर्ब, शर्व,
 पर्ब, चर्व गतौ ।
 चर्व अदने च ।
 कुबि आच्छादने ।
 लुबि, तुबि अर्दने ।
 चुबि वक्त्रसंयोगे ।
 षृभु, षृम्भु हिंसार्थौ ।
 षिभु, षिम्भु इत्येके ।
 शुभ, शुम्भ भाषणे ।
 [भासने इत्येके] ।
 हिंसायामित्यन्ये ।
 इत्युदात्ता उदात्तेतः ॥

अथाऽनुनासिकान्ताः

घिण्यादयो कम्यन्ता दशात्मने-
 भाषाः—

घिणि, घुणि,
 घृणि ग्रहणे ।
 घृण, घूर्ण भ्रमणे ।
 पण व्यवहारे स्तुतौ
 च ।

पन च ।
 भाम क्रोधे ।
 क्षमूष् सहने ।

कमु कान्तौ ।
इत्युदात्ता अनुदात्तेतः ॥

अथाणादयः क्रम्यन्तास्त्रिंशत्परस्मै-
भाषाः—

अण, रण,
वण, भण,
मण, कण,
क्वण, ब्रण,
भ्रण, ध्वण, शब्दार्थाः ।
[घण इत्येके] ।

ओण अपनयने ।
शोण वर्णगत्योः ।
ओण सङ्घाते ।

इलोण च ।
पैण गतिप्रेरण-
श्लेषणेषु ।

घ्रण, वण V शब्दे ।
कनी दीप्तिकान्ति-
गतिषु ।

ष्टन, वन शब्दे ।
वन, षण सम्भक्तौ ।
अम गत्यादिषु ।
द्रम, हम्म,
मीमृ गतौ ।

मीमृ शब्दे च ।
चमु, छमु,
जमु, भ्सु अदने ।
[जिमु इत्येके ।]
क्रमु पादविक्षेपे ।
इत्युदात्ता उदात्तेतः ॥

अथायादयो रेवत्यन्ता सप्तत्रिंशदा-
त्मनेभाषाः—

अय, वय,
पय, मय,
चय, तय,
णय गतौ ।
णय रक्षणे च ।
दय दानगतिरक्षण-
हिंसाऽऽदानेषु ।

रय गतौ ।
ऊयी तन्तुसन्ताने ।
पूयी विशरणे दुर्गन्धे च
कनूयी शब्दे उन्दे च ।
कमायी विधूनने ।

स्फायी, वृद्धौ ।
ओप्यायी सन्तान-
तायू पालनयोः ।

शल	चलनसंवरणयोः ।	हृद्यं	गतिकान्त्योः ।
वल, वल्ल	संवरणे सञ्चलने च ।	अल	भूषणपर्याप्ति- वारणेषु ।
मल मल्ल	धारणे ।	त्रिफला	विशरणे ।
भल, भल्ल	परिभाषणहिंसा- दानेषु ।	मील, क्षमील,	निमेषणे ।
कल	शब्द- सङ्ख्यानयोः ।	स्मील, क्षमील	प्रतिष्ठम्भे ।
कल्ल	अव्यक्ते शब्दे ।	पील	वर्णे ।
तेवृ, देवृ	देवने ।	शील	समाधौ ।
षेवृ, गेवृ,		कील	बन्धने ।
ग्लेवृ, पेवृ.		कूल	आवरणे ।
मेवृ, म्लेवृ	सेवने ।	शूल	रुजायां सङ्घाते च
शेवृ, खेवृ,		तूल	निष्कर्षे ।
केवृ इत्यप्येके ।		पूल	सङ्घाते ।
रेवृ	प्लवगतौ ।	मूल	प्रतिष्ठायाम् ।
	इत्युदात्ता अनुदात्ततः ॥	फल	निष्पत्तौ ।
अथ मव्यादयोऽवत्यन्ताः सप्तन-		चुल्ल	भावकरणे ।
वतिः परस्मैभाषाः—		फुल्ल	विकसने ।
		चिल्ल	शैथिल्ये
			भावकरणे च ।
मव्य	बन्धने ।	तिल, तिल्ल	गतौ ।
सूक्ष्मं, ईक्ष्मं,		वेल्ल, चेल्,	
ईर्ष्यं	ईर्ष्यार्थाः ।	केल्, खेल्,	
हय	गतौ ।	क्ष्वेल्, वेल्	चलने ।
शुच्य, चुच्य	अभिषवे ।	पेल्, फेल्,	
		खेल्, वेल्,	

शेख, गतौ ।
 खल सञ्चलने ।
 खल सञ्चये च ।
 गल अदने ।
 षल गतौ ।
 दल विशरणे ।
 श्वल, श्वल्ल आशुगमने ।
 खोल्ल, खोळ् गतिप्रतिघाते ।
 धोळ् गतिचातुर्ये ।
 त्सर छद्मगतौ ।
 क्मर हृच्छने ।
 अञ्ज, वञ्ज, मञ्ज, चर गत्यर्थाः ।
 चर भक्षणे च ।
 ष्विबु निरसने ।
 जि जये ।
 जीव प्राणधारणे ।
 पीव, मीव, तीव, लीव स्थौल्ये ।
 क्षिबु, क्षैबु निरसने ।
 उर्वी, तुर्वी, थुर्वी, दुर्वी, धुर्वी हिंसार्थाः ।
 गुर्वी उद्यमने ।
 मुर्वी बन्धने ।
 पुर्व, पर्व,

मर्व पूरणे ।
 चर्व अदने ।
 भर्व हिंसायाम् ।
 कर्व, खर्व, गर्व दर्पे ।
 अर्व, शर्व, षर्व हिंसायाम् ।
 इवि व्याप्तौ ।
 पिवि, मिवि, णिवि सेवने । सेचने चेत्येके ।
 हिवि, दिवि, धिवि जिवि प्रीणनार्थाः ।
 रिवि रवि, घवि गत्यर्थाः ।
 कृवि हिंसाकरणयोश्च ।
 मव बन्धने ।
 अव रक्षणगतिकान्ति-
 प्रीतितृप्त्यवगम-
 प्रवेशश्रवणस्वा-
 भ्यर्थयाचनक्रिये-
 च्छादीप्त्यवाप्त्या-
 लिङ्गनहिंसादान-
 भागवृद्धिषु ।
 इति जयतिवर्जमुदात्ता उदात्तेतः ।

अथैक उभयतोभाषः—

धावु गतिशुद्धयोः ।
उदात्तः स्वरितेत् ॥

अथोष्मान्ताः

घुक्षादयो घुष्यन्ता द्विपञ्चाशदा-
त्मनेभाषाः—

घुक्ष, घिक्ष सन्दीपनक्लेशन-
जीवनेषु ।
वृक्ष वरणे ।
शिक्ष विद्योपादाने ।
भिक्ष भिक्षायामलाभे
लाभे च ।
क्लेश अव्यक्तायां वचि
बाधन इत्यन्ये ।
दक्ष वृद्धौ शीघ्रार्थे च ।
दीक्ष मौण्ड्ये ज्योपन-
यननियमव्रता-
देशेषु ।
ईक्ष दर्शने ।
ईष गतिर्हिंसा-
दर्शनेषु ।
भाष व्यक्तायां वाचि ।
वर्ष स्नेहने ।
गेष अन्विच्छायाम् ।

ग्लेषु इत्यन्ये ।
पेषु प्रयत्ने ।
जेषु, णेषु गतौ ।
एषु, प्रेषु गतौ ।
रेषु हेषु, हेषु अव्यक्ते शब्दे ।
कासृ शब्दकृत्सायाम् ।
भासृ दीप्तौ ।
णासृ, रासृ, शब्दे ।
एस कौटिल्ये ।
भ्यस भये ।
आङः शसि इच्छायाम् ।
प्रसु, ग्लसु अदने ।
ईह चेष्टायाम् ।
वहि, महि वृद्धौ ।
अहि गतौ ।
गर्ह, गल्ह कृत्सायाम् ।
बर्ह, बल्ह प्राधान्ये ।
वर्ह, वल्ह परिभाषणहिंसा-
च्छादनेषु ।
प्लिह गतौ ।
वेह जेह, प्रयत्ने ।
बाह गतावपि]
[जेह निद्राक्षये ।
ब्राह निक्षेप इत्येके ।

काश्रु दीप्ती ।
ऊह वितर्क ।
गाहू विलोडने ।
गृहू, ग्लहू ग्रहणे ।
घुषि कान्तिकरणे ।
[घष इति केचित्]
इत्युदात्ता अनुदात्तैः ॥

अथ घुषिरादयोऽर्हन्त्यन्ता एक-
नवतिः परस्मैभाषाः—

धुषिर् अविशब्दने ।
अक्षू व्याप्ती ।
तक्षू, त्वक्षू तनूकरणे ।
उक्ष सेचने ।
रक्ष पालने ।
णिक्ष चुम्बने ।
तृक्ष
[स्तृक्ष] एक्ष गती ।
वक्ष रोषे । संघात
इत्येके ।
मृक्ष सङ्घाते ।
अक्ष इत्येके ।
तक्ष त्वचने ।
पक्ष परिग्रह इत्येके ।
सूक्ष आदरे ।

काक्षि, वाक्षि,
माक्षि काङ्क्षायाम् ।
द्राक्षि, ध्राक्षि,
ध्वाक्षि घोरवासिते च ।
चूष पाने ।
तूष तुष्टौ ।
पूष वृद्धौ ।
मूष स्तेये ।
लूष, रूष भूषायाम् ।
शूष प्रसवे ।
यूष हिंसायाम् ।
जूष च ।
भूष अलङ्क रे ।
ऊष रुजायाम् ।
ईष उञ्छे ।
कष, खष,
शिष, जष,
झष, शष,
वष, मष,
रुष, रिष हिंसार्थाः ।
भष भर्त्सने ।
उष दाहे ।
जिषु विषु,
मिषु सेचने ।
पुष पुष्टौ ।
शिषु, शिलषु,

प्रषु, प्लुषु,	दाहे ।
पृषु, वृषु,	सेचने ।
मृषु	सहने च । इतरो
मृषु	हिंसासंक्ले-
	शनयोश्च ।
घृषु	सङ्घर्षे ।
हृषु	अलीके ।
तुस, हस,	
ह्लस, रस	शब्दे ।
लस	श्लेषणक्रीडनयोः ।
घस्त्व	अदने ।
जर्ज, चर्च,	
झर्झ	परिभाषणहिंसा-
	तर्जनेषु ।
पिसृ, पेसृ	गती ।
हसे	हसने ।
णिश	समाधौ ।
मिश, मश	शब्दे रोषकृते च ।
शव	गती ।
शश	प्लुतगती ।
शसु	हिंसायाम् ।
शंसु	स्तुती ।
	[दुर्गतावपीत्येके]
चह	परिकल्कने ।
मह	पूजायाम् ।

रह	त्यागे ।
रहि	गती ।
दह, दहि,	
वृह, वृहि	वृद्धौ ।
वृहि	शब्दे च ।
वृहिर्	इत्येके ।
तुहिर्, दुहिर्,	
उहिर्	अर्द्धने ।
अर्ह	पूजायाम् ।
इत्युदात्ता उदात्ततः ॥	

अथ द्युतादयः कृपूपर्यन्ताः पञ्चविंश-
तिरात्मनेभाषाः—

द्युत	दीप्तौ ।
श्विता	वर्णौ ।
त्रिमिदा	स्नेहने ।
त्रिष्विदा	स्नेहनमोहनयोः ।

[स्नेहनमोहनयोरित्येके]

त्रिष्विदा	चेत्येके ।
रुच	दीप्तावभिप्रीतौ च
घुट	परिवर्त्तने ।
रुट, लुट,	
लुठ, [उठ]	उपधाते ।
शुभ	दीप्तौ ।
क्षुभ	सञ्चलने ।

एभ, तुभ	हिंसायाम् । [आद्योऽभावेऽपि]	दक्ष	गतिर्हिंसनयोः ।
स्रंसु, ध्वंसु,		ऋप	कृपायां गतौ च ।
भ्रंसु	अवस्रंसने ।	कदि, क्रदि,	
ध्वंसु	गतौ च ।	क्लदि	वैक्लव्ये ।
			वैकल्य इत्येके ।
सम्भु	विश्वासे ।	कद, क्रद,	
वृत्तु	वर्त्तने ।	क्लद इत्यन्ये ।	
वृष्टु	वृद्धौ ।	त्रित्वरा	सम्भ्रमे ।
शृष्टु	शब्दकुत्सायाम् ।		इत्युदात्ता अनुदात्तेतः ॥
स्यन्दु	प्रस्रवणे ।	अथ ज्वरादयः फणान्ताः सप्तपञ्चा-	
कूप	सामर्थ्ये ॥ वृत्तं	शत् परस्मैभाषाः—	
	इत्युदात्ता अनुदात्तेतः ॥	ज्वर	रोगे ।
		गड	सेचने ।
		हेड	वेष्टने ।
		वट, भट	परिभाषणे
		एट	नृती ।
			[गतावित्यन्ये]
घट	चेष्टायाम् ।	ष्टक	प्रतीधाते ।
व्यथ	भयसञ्चलनयोः ।	चक	तृप्ती ।
प्रथ	प्रख्याने ।	कखे	हसने ।
प्रस	विस्तारे ।	रगे	शङ्कायाम्
अद	मर्दने ।	लगे	सङ्गे ।
स्वद	स्वदने ।	रुगे, ह्रगे,	
क्षजि	गतिदानयोः ।		

† सम्पूर्णौ घृतादिवृत्तादिश्चेत्यर्थः ।

अथ स्यमादयः क्षुरत्यन्ताः सप्त-
विंशतिः परस्मैभाषाः—

स्यमु, स्वन,	शब्दे ।
ध्वन	अवैकल्ये ।
षम, घृम	दीप्तौ ।
ज्वल	कम्पने ।
चल	घातने ।
जल	वैकल्ये ।
टल, ट्वल	स्थाने ।
घुल	विलेखने ।
हल	गन्धे ।
णल	बन्धन इत्येके ।
पल	गतौ ।
बल	प्राणने धान्याव- रोधे च ।
पुल	महत्त्वे ।
कुल	संस्त्याने बन्धुषु च
शल, हुल,	गतौ ।
पल्ल	निष्पाके ।
क्वथे	गतौ ।
पथे	विलोडने ।
मथे	उद्दिगरणे ।
दुवम	चलने ।
भ्रमु	

क्षरव सञ्चलने ।
क्षुरव सञ्चये ।
इत्युदात्ता उदात्तेतः ॥

अथ द्वावनुदात्तेतौ

षह मर्षणे ।
उदात्तोऽनुदात्तेत् ॥
रमु क्रीडायाम् ॥
अनुदात्तोऽनुदात्तेत् ॥

अथ षदादयः कसन्ताः सप्त
परस्मैभाषाः—

षदल्ल	विशरणगत्यव- सादनेषु ।
शदल्ल	शातने ।
क्रुश	आह्वाने रोदने च
कुच	सम्पर्चनकौटिल्य- प्रतिवृम्भ- विलेखनेषु ।
बुध	अवगमने ।
रुह	बीजजन्मनि प्रादुर्भावे च ।
कस	गतौ ।

कुचादय उदात्ता उदात्तेत्तौ
रुहिस्त्वनुदात्तः । वृत् ॥
इति ज्वलादिर्गणः ॥

अथ हिक्कादयो गूह्यन्ताः पञ्च-
चत्वारिंशदुभयतोभाषाः—

हिक्क	अव्यक्ते शब्दे ।
अञ्चु	गती याचने च
अचु इत्येके ।	
अचि इत्यपरे ।	
दुयाचृ	याच्ञायाम् ।
रेट्	परिभाषणे ।
वृत्ते, चदे	याचने ।
प्रोथृ	पर्याप्तौ ।
मिट्, मेट्	मेधाहिसनयोः ।
मिथृ, मेथृ इत्येके ।	
मिधृ, मेधृ इत्यन्ये ।	
मेधृ	सङ्गमे च ।
णिह णेट्	कुत्सासन्नि- कर्षयोः ।
शृधु, मृधु	उन्दने ।
बुधिर्	बोधने ।
उबुन्दिर्	निशामने ।
वेणू	गतिज्ञानचिन्ता- निशामनवादित्र- ग्रहणेषु ।
वेनृ इत्येके ।	
खनु	अवदारणे ।
चीवृ	आदानसंवरणयोः

चायृ	पूजानिशामनयोः ।
व्यय	गती ।
दाशृ	दाने ।
भेषृ	भये ।
अेषृ, भ्लेषृ	गतावित्येके ।
अस	गती ।
अष इत्येके ।	गतिदीप्त्यादानेषु ।
स्पश	बाधनस्पर्शनयोः ।
लष	कान्तौ ।
चष	भक्षणे ।
छष	हिसायाम् ।
भष	आदानसंवर- णयोः ।
अक्ष, भ्लक्ष	अदने ।
प्लक्ष च ।	
दासृ	दाने ।
माहृ	माने ।
गुहृ	संवरणे ।
इति हिक्कादय उदात्ताः स्वरितेतः ।	
अथाजन्ताः श्रिजादयो नयत्यन्ताः पञ्चोभयतोभाषाः—	
श्रिज्	सेवायाम् ।
उदात्तः ॥	

भृञ्	भरणे ।
हृञ्	हरणे ।
धृञ्	धारणे ।
शीञ्	प्रापणे ।
इति भृञादयोऽनुदात्ताः ॥	
अथ घेटादयो ज्यत्यन्ताः षट्-	
चत्वारिंशत् परस्मैभाषाः—	
घेट्	पाने ।
ग्लै, म्लै	हर्षक्षये ।
द्यै	न्यक्करणे ।
द्रै	स्वप्ने ।
घ्रै	तृप्ति ।
घ्यै	चिन्तायाम् ।
रै	शब्दे ।
स्त्यै, ष्ट्यै	शब्दसङ्घातयोः ।
खै	खदने ।
क्षै, जै	क्षये ।
षै	शब्दे ।
कै, गै	पाके ।
शै, श्रै	शोषणे ।
पै, ओवै	वेष्टने ।
ष्टै	वेष्टने ।
ष्यै	शोभायां चेत्येके ।
दैप्	शोधने ।

पा	पाने ।
घ्रा	गन्धोपादाने ।
ध्मा	शब्दाग्निसंयो-
	गयोः ।
ष्ठा	गतिनिवृत्तौ ।
म्ना	अभ्यासे ।
दाण्	दाने ।
ह्व्	कौटिल्ये ।
स्वृ	शब्दोपतापयोः ।
स्मृ	चिन्तायाम् ।
ह्व्	संवरणे ।
सृ	गतौ ।
ऋ	गतिप्रापणयोः ।
गृ, घृ	सेचने ।
ध्वृ	हूर्छने
स्रु	गतौ ।
षु	प्रसवैश्वर्ययोः ।
श्रु	श्रवणे ।
घ्रु	स्थैर्ये ।
डु, द्रु	गतौ ।
जि, जि	अभिभवे ।
इत्यनुदात्ताः ॥	

अथ णिङ्ङादयो ङीङन्ता इति ।
सप्तविंशतिरात्मनेभाषाः—
णिङ्ङ् ईषद्वसने ।

गुङ्, अव्यक्ते शब्दे ।
गाङ्, गतौ ।

कुङ्, घुङ्,
उङ्, डुङ्, शब्दे ।

क्रुङ्, छुङ्,
गुङ्, डुङ्, चेत्याहुरन्ये ।

च्युङ्, ज्युङ्,

जुङ्, प्रुङ्,

प्लुङ्, गतौ ।

क्लुङ्, इत्येके ।

रुङ्, गतिरेषणयोः ।

घृङ्, अवध्वंसने ।

मेङ्, प्रणिदाने ।

देङ्, रक्षणे ।

श्येङ्, गतौ ।

प्येङ्, वृद्धौ ।

श्रेङ्, पालने ।

इति णिङ् प्रभृतयोऽनुदात्ताः ॥

पूङ्, पवने ।

मूङ्, बन्धने ।

डीङ्, विहायसा गतौ ।

इति पूङादय उदात्ताः ॥

अथैकः परस्मैभाषः—

त प्लवनसन्त-

रणयोः ।

उदात्तः ॥

अथ गुपादयो ह्रस्वन्ता अष्टावा-
त्मनेभाषाः—

गुप गोपने ।

तिज निशाने ।

मान पूजायाम् ।

वघ बन्धने ।

गुपादयश्चत्वार उदात्ता अनु-
दात्तेतः ।

रभ राभस्ये ।

डुलभष् प्राप्नो ।

ष्वञ्ज परिष्वङ्गे ।

हृद पुरीषोत्सर्गे ।

रभादयश्चत्वारोऽनुदात्ता

अनुदात्तेतः ॥

अथ ष्विदादयो मेह्रत्यन्ताः पञ्च-
दश परस्मैभाषाः—

त्रिष्विदा अव्यक्ते शब्दे ।

उदात्तः ॥

स्कन्दिर् गतिशोषणयोः ।

यभ मैथुने ।

राम प्रह्वत्वे शब्दे च ।

गम्ह, सृष्ट् गतौ ।

यम उपरमे ।

तप सन्तापे ।

त्यज हानौ ।

षञ्ज	सङ्गे ।
दृशिर्	प्रेक्षणे ।
दंश	दशने ।
कृष	विलेखने ।
दह	भस्मीकरणे ।
मिह	सेचने ।

स्कन्दादयोऽनुदात्ताः ॥

इति स्विदादय उदात्तेतः ॥

अथैकः परस्मैभाषः—

कित	निवासे रोगापन-
	यने च ।

उदात्तेत् ॥

अथ द्वावुभयतोभाषी—

दान	खण्डने ।
शान	तेजने ।

स्वरितेती ॥

अथ पचादयो बहुत्यन्ता नवोभ-
यतोभाषाः—

दुपचष्	पाके ।
षञ्ज	समवाये ।
भज	सेवायाम् ।
रञ्ज	रागे ।
शप	आक्रोशे ।

त्विष	दीप्तौ ।
यज	देवपूजासङ्गति-
	करणदानेषु ।
डुवप	बीजसन्ताने
	छेदने च ।
वह	प्रापणे ।

इति पचादयोऽनुदात्ताः स्वरितेतः
सचतिस्तूदात्तः ॥

अथैकः परस्मैभाषः—

वस	निवासे ।
	उदात्तेदनुदात्तः ॥

अथ वेआदयस्त्रय उभयतोभाषाः—

वेञ्	तन्तुसन्ताने ।
व्येञ्	संवरणे ।
ह्वेञ्	स्पर्द्धायां शब्दे च
	वेआदयोऽनुदात्ताः ॥

अथ द्वौ परस्मैभाषी—

वद	व्यक्तायां वाचि ।
दुग्मोश्चि	गतिवृद्धयोः ।
	इत्युदात्तौ ॥ वृत् ॥

इति यजादिर्गणः समाप्तः ॥

इति शब्बिकरणा भ्वादयः
समाप्ताः ॥

अथाऽदादिगणः

अथ द्वौ परस्मैभाषौ—

अद भक्षणे ।
हन हिंसागत्योः ।
अनुदात्ताबुदात्तेतौ ॥

अथ चत्वार उभयतोभाषाः—

द्विष अप्रोतौ ।
बुह प्रपूरणे ।
दिह उपचये ।
लिह आस्वादने ।
द्विषादयोऽनुदात्ताः स्वरितेतः ॥

अथैक आत्मनेभाषः—

चक्षिङ् व्यक्तायां वाचि ।
अयं दर्शनेऽपि ।
अनुदात्तोऽनुदात्तेत् ॥

अथेरादयः पृच्यन्ताः षोडशात्मने-
भाषाः—

ईर गतौ कम्पने च ।
ईड स्तुतौ ।
ईश ऐश्वर्ये ।
आस उपवेशने ।
आडः शास इच्छायाम् ।

वस आच्छादने ।
कसि गतिशासनयोः ।

कस इत्येके ।
कश इत्यन्ये ।

शिसि चुम्बने ।

शिजि शुद्धौ ।

शिजि अव्यक्ते शब्दे ।

पिजि वर्णे । [सम्पर्वन
इत्येके । उभयत्रे-
त्यन्ये । अवयव
इत्यनरे । अव्यक्ते
शब्द इतीतरे]

पृजि इत्येके ।

वृजी वर्जने ।

[वृजि इत्येके]

पृची सम्पर्वने ।

इतीरादय उदात्ता अनुदात्तेतः ।

अथ द्वावात्मनेभाषौ—

षूङ् प्राणिगर्भ-
विमोचने ।

शीङ् स्वप्ने ।

उदात्तौ ॥

अथ षट् परस्मैभाषाः—

गु	मिश्रणे अमिश्रणे च ।
णु	स्तुतौ ।
रु	शब्दे ।
डक्षु	शब्दे ।
क्षणु	तेजने ।
ष्णु	प्रसवणे ।

इत्युदात्ताः ।

अथैक उभयतोभाषः—

ऊणुञ्	आच्छादने ।
	उदात्तः ॥

अथ चत्वारः परस्मैभाषाः—

क्षु	अभिगमने ।
षु	प्रसवैश्वर्ययोः ।
कु	शब्दे ।
तु	गतिवृद्धि- हिंसासु ।

इत्यनुदात्ताः ॥

अथ द्वावुभयतोभाषी—

ष्टुञ्	स्तुतौ ।
ब्रूञ्	व्यक्तायां वाचि ।

इत्यनुदात्ताः ॥

अथैकोनविंशतिः परस्मैभाषा इङ्
त्वात्मनेभाषः—

इण्	गतौ ।
इङ्	अध्ययने ।
इक्	स्मरणे ।
वी	गतिव्याप्तिप्रजन- कान्त्यसन- खादनेषु ।
या	प्रापणे ।
वा	गतिगन्धनयोः ।
भा	दीप्तौ ।
ष्णा	शौचे ।
आ	पाके ।
द्रा	कुत्सायां गतौ
प्सा	भक्षणे ।
पा	रक्षणे ।
रा	दाने ।
ला	आदाने ।
दाप्	लवने ।
ख्या	प्रकथने ।
प्रा	पूरणे ।
मा	माने ।
वच	परिभाषणे ।

इत्यनुदात्ताः ॥

अथ चत्वारः परस्मैभाषाः—
 विद ज्ञाने ।
 अस भुवि ।
 मृजूष् शुद्धौ ।
 रुदिर् अश्रुविमोचने ।
 इत्युदात्ता उदात्तेतः ॥

अथैकः परस्मैभाषः—

त्रिष्वप् शये ।
 इत्युदात्तेदनुदात्तः ॥
 अथ सप्त परस्मैभाषाः—
 श्वस प्राणने ।
 अन च ।
 जक्ष भक्षहसनयोः ।
 जायु निद्राक्षये ।
 दरिद्रा दुर्गती ।
 चकासु दीप्ती ।

शासु अनुशिष्टौ ।
 इत्युदात्ता उदात्तेतः ॥
 अथ द्वावात्मनेभाषी—
 दीर्घीङ् दीप्तिदेवनयोः ।
 वेवीङ् वेतिना तुल्ये ।
 इत्युदात्तौ ॥

अथ त्रयः परस्मैभाषाः—
 षस, सस्ति स्वप्ने ।
 वश कान्तौ ।
 इत्युदात्ता उदात्तेतः ॥
 चर्करीतश्च ॥

अथैक आत्मनेभाषः—

ह्नुङ् अपनयने ।
 इत्यनुदात्तः ॥
 इति लुग्विकरणा ।

अथ जुहोत्यादिगणः

अथ त्रयः परस्मैभाषाः—

हु दानादनयोः ।
 आदाने चेत्येके ।
 त्रिभी भये ।
 ह्री लज्जायाम् ।
 जुहोत्यादयोऽनुदात्ताः ॥

अथैकः परस्मैभाषः—

पृ पालनपूरणयोः ।
 उदात्तः ॥
 ह्रस्वान्तोऽयमित्येके ॥

अथैक उभयतोभाषः—

हुभृञ् धारणपोषणयोः ।
 अनुदात्तः ॥

अथ द्वावात्मनेभाषौ—

माङ् माने शब्दे च ।

ओहाङ् गती ।
 अनुदात्तौ ॥

अथैकः परस्मैभाषः—

ओहाक् त्यागे ।
 अनुदात्तः ॥

अथ द्वाभयतोभाषौ—

हुदाञ् दाने ।
 हुधाञ् धारणपोषणयोः ।
 अनुदात्तौ ॥

अथ त्रय उभयतोभाषाः—

णिजिर् शौचपोषणयोः ।
 विजिर् पृथग्भावे ।
 विष्ण्व व्याप्ति ।

इति णिजादयोऽनुदात्ताः स्वस्तितः ।

अथागणान्ताः परस्मैभाषाश्छान्द-
साश्चैकादश—

धृ क्षरणदीप्त्योः ।
ह प्रसह्यकरणे ।
ऋ, सु गतौ ।
इति घ्रादयश्चत्वारोऽनुदात्ताः ॥
भस भर्त्सनदीप्त्योः ।
उदात्त उदात्तेत् ॥
कि जाने ।
अनुदात्तः ॥

तुर त्वरणे ।
घिन् शब्दे ।
धन धान्ये ।
जन जनने ।
तुरादय उदात्ता उदात्तेतः ॥
गा स्तुतौ ।
अनुदात्तः ॥
छन्दसि ॥ वृत् ॥
इति श्लुविकरणा जुहोत्यादयः ॥

अथ दिवादिगणः

अथ दिवादयः षड्विंशतिः परस्मै-
भाषाः—

दिवु	क्रीडाविजिगीषा- व्यवहारद्युति- स्तुतिमोदमदस्वप्न- कान्तिगतिषु ॥
षिवु	तन्तुसन्ताने ।
स्रिवु	गतिशोषणयोः ।
ष्ठिवु	निरसने ।
ष्णुसु	अदने । आदान इत्येके । अदर्शन इत्यपरे ।
ष्णसु	निरसने ।
क्नसु	हरणदीप्तयोः ।
व्युष	दाहे ।
प्लुष च ।	
नृती	गात्रविक्षेपे ।
त्रसी	उद्वेगे ।
क्रुथ	पूतीभावे ।
पुथ	हिंसायाम् ।
गुघ्र	परिवेष्टने ।
क्षिप	प्रेरणे ।
	अनुदात्तः ।
पुण	विकसने ।

तिम, तीम,	आर्द्रीभावे ।
ष्टिम, छीम	चोदने लज्जायां च
व्रीड	गतौ ।
इष	चक्यर्थे ।
षह, षुह	वयोहानौ ।
जृष्, भृष्	इति दिवादय उदात्ता उदात्तेतः ॥

अथ द्वावात्मनेभाषौ—

षूड्,	प्राणिप्रसवे ।
दूड्,	परित्यापे ।
	इत्युदात्तौ ॥

अथ दीडादय एकादश आत्मने-
भाषाः—

दीड्,	क्षये ।
डीड्,	विहायसा गतौ ।
घीड्,	आधारे ।
मीड्,	हिंसायाम् ।
रीड्,	श्रवणे ।
लीड्,	श्लेषणे ।
व्रीड्,	वृणोत्यर्थे ॥ वृत् ॥
	स्वादय ओदितः ॥
पीड्,	पाने ।

माङ् माने ।
ईङ् गतो ।
प्रीङ् प्रीणने ।
इति दीङादय अनुदात्ता डीङ्
तूदात्तः ॥

अथ चत्वारः परस्मैभाषाः—

द्यो तनूकरणे ।
छो छेदने ।
षो अन्तकर्मणि ।
दो अवखण्डने ।

इत्यतिप्रभृतयोऽनुदात्ताः ॥

अथ पञ्चदशात्मनेभाषाः—

जनी प्रादुभवि ।
दीपी दीप्ती ।
पूरी आप्यायने ।
तूरी गतित्वरण-
हिंसनयोः ।
धूरी, गूरी हिंसागत्योः ।
घूरी, जूरी हिंसावयोहान्योः ।
शूरी हिंसास्तम्भनयोः ।
चूरी दाहे ।
तप ऐश्वर्ये ।
वावृतु वरणे ।
क्लिश उपतापे ।

काश्ट दीप्ती ।
वाश्ट शब्दे ।
इति तपिवर्जमुदात्ता अनुदात्तेतः ।

अथ द्वावुभयतोभाषी—

मृष तितिक्षायाम् ।
ईशुचिष् पूतीभावे ।
उदात्तौ स्वरितेतौ ॥

अथ त्रय उभयतोभाषाः—

णह बन्धने ।
रञ्ज रागे ।
शप आक्रोशे ।

इत्यनुदात्ताः स्वरितेतः ॥

अथैकादश आत्मनेभाषाः—

पद गतो ।
खिद दैन्ये ।
विद सत्तायाम् ।
बुध अवगमने ।
युध सम्प्रहारे ।
अनोरुध कामे ।
अण प्राणने [अन
इत्येके] उदात्तः ।
मन ज्ञाने ।
युज समाधौ ।

सृज विसर्गे ।
 लिश अल्पीभावे ।
 इत्यनुदात्ता अनुदात्तेतः ॥

अथा गणान्ता एकसप्ततिः परस्मै-
 भाषाः—

राधोऽकर्मकाद वृद्धावेव
 व्यध ताडने ।
 पुष पुष्टौ ।
 शुष शोषणे ।
 तुष प्रीतौ ।
 दुष वैकुत्ये ।
 दिलिष आलिङ्गने ।
 शक विभाषितो
 मर्षणे ।
 त्रिष्विदा गात्रप्रक्षरणे ।
 क्रुध क्रोधे ।
 क्षुध बुभुक्षायाम्
 शुध शौचे ।
 पिधु संराद्धौ ।

इत्यनुदात्ता उदात्तेतः ॥

रध हिंसासंराध्योः ।
 राश अदर्शने ।
 तृप प्रीरणे ।
 हृप हर्षमोहनयोः ।
 द्रुह जिघांसायाम् ।

मुह वैचित्ये ।
 ण्गुह उद्गिरणे ।
 षिणह प्रीतौ ।
 वृत् ॥ रघादयः ॥
 इत्युदात्ता उदात्तेतस्तृपिद्विपी
 त्वनुदात्तौ ॥

अथ शमादयः—

शमु उपशमे ।
 तमु काङ्क्षायाम् ।
 दमु उपशमे ।
 श्रमु तपसि खेदे च ।
 भ्रमु अनवस्थाने ।
 क्षमु सहने ।
 क्लमु ग्लानौ
 मदी हर्षे ।

इत्यष्टौ शमादयः ॥

असु क्षेपणे ।
 यसु प्रयत्ने ।
 जसु मोक्षणे ।
 तसु उपक्षये ।
 दसु च ।
 वसु स्तम्भे ।
 बादिरित्येके ।
 व्युष विभागे ।
 ओष्ठ्यादिर्दन्त्यान्तो व्युस इत्यन्ये ।

अयकारं ब्रुस इत्यपरे ।
 प्लुष दाहे ।
 विस प्रेरणे ।
 कुस संश्लेषणे ।
 ब्रुस उत्सर्गे ।
 मुस खण्डने ।
 मसी परिणामे ।
 समी इत्येके ।
 लुठ विलोडने ।
 उच समवाये ।
 भृशु, भ्रंशु अधःपतने ।
 वृश वरणे ।
 कृश तनूकरणे ।
 अितृष पिपासायाम् ।
 हृष तुष्टौ ।
 रुष, रिष हिंसायाम् ।

डिप क्षेपे ।
 कुप क्रोधे ।
 गुप व्याकुलत्वे ।
 युप, रुप, लुप विमोहने ।
 लुभ गाध्यै ।
 क्षुभ सञ्चलने ।
 राभ, तुभ हिंसायाम् ।
 क्लिदू आर्द्रभावे ।
 त्रिमिदा स्नेहने ।
 त्रिक्विदा स्नेहनमोचनयोः ।
 ऋधु वृद्धौ ।
 गृधु अभिकाङ्क्षा-
 याम् ॥ वृत् ॥
 इत्युदात्ता उदात्तेतः ॥
 इति इयन्विकरणा दिवादयः ॥

अथ स्वादिगणः

अथ स्वादयो नवोभयतोभाषाः—

षुञ्	अभिषवे ।
षिञ्	बन्धने ।
शिञ्	निशाने ।
डुमिञ्	प्रक्षेपणे ।
चिञ्	चयने ।
स्तृञ्	आच्छादने ।
कुञ्	हिंसायाम् ।
वृञ्	वरणे ।
घुञ्	कम्पने ।
	दीर्घान्तोऽपीत्येके ।

इति वृञ्वर्जमनुदात्ताः ॥

अथ नव परस्मैभाषाः—

डुडु	उपतापे ।
हि	गतौ वृद्धौ च ।
पृ	प्रीतौ ।
स्पृ	प्रीतिसेवनयोः ।
	प्रीतिचलनयोरि- त्यन्ये ।

स्मृ इत्येके ।

आप्छ	व्याप्तौ ।
शक्छ	शक्तौ ।

राध, साध संसिद्धौ ।

इत्यनुदात्ताः ॥

अथ द्वावात्मनेभाषी—

अशू	व्याप्तौ सञ्जाते च ।
ष्टिघ	आस्कन्दने ।
	इत्युदात्तावनुदात्तेतौ ।

अथागणान्ताः षोडश परस्मै-
भाषाः—

तिक, तिग	गतौ च ।
षघ	हिंसायाम् ।
त्रिघृषा	प्रागल्भ्ये ।
दम्भु	दम्भने ।
ऋधु	वृद्धौ । छन्दसि
तृप	प्रीणन इत्येके ।
अह	व्याप्तौ ।
दघ	घातने पालने च ।
वमु	भक्षणे ।

चिरि, जिरि,

दाश, दृ हिंसायाम् ।

इत्युदात्ता उदात्तेतः ॥ वृत् ॥

इति णुविकरणाः स्वादयः ॥

अथ तुदादिगणः

अथ षड्भयतोभाषाः—

तुद	व्यथने ।
णुद	प्रेरणे ।
दिश	अतिसर्जने ।
अस्ज	पाके ।
क्षिप	प्रेरणे ।
कृष	विलेखने ।

इत्युदात्ताः स्वरितेतः ॥

अथैकः परस्मैभाषः—

ऋषी	गती ।
उदात्त	उदात्तेत् ॥

अथ चत्वार आत्मनेभाषाः—

जुषी	प्रीतिसेवनयोः ।
ओविजी	भयचलनयोः ।
ओलजी,	
ओलस्जी	व्रीडायाम् ।

इत्युदात्ता अनुदात्तेतः ॥

अथ ब्रश्चादयश्चतुर्दशोत्तरशतं
परस्मैभाषाः—

ओव्रश्चू	छेदने ।
व्यच	व्याजीकरणे ।

उछि	उञ्छे :
उछी	विवासे ।
ऋछ	गतीन्द्रियप्रलय- मूर्तिभावेषु ।
मिछ	उत्त्वलेशे ।
जर्ज, चर्च,	
भर्भ	परिभाषण- भर्त्सनयोः ।

त्वच	संवरणे ।
ऋच	स्तुती ।
उब्ज	आर्जवे ।
उज्भ	उत्सर्गे ।
लुभ	विमोहने ।
रिफ	कत्थनयुद्धनिन्दा- हिंसादानेषु ।

रिह इत्येके ।

तृप, तृम्प तृप्ती ।

तृफ, तृम्फ इत्येके ।

तुप, तुम्प,

तुफ, तुम्फ हिंसायाम् ।

दृप, दृम्फ उत्त्वलेशे ।

दृफ इत्यन्ये ।

ऋफ, ऋम्फ हिंसायाम् ।

गुफ, गुम्फ ग्रन्थे ।

उभ, उम्भ पूरणे ।
 शुभ, शुम्भ शोभार्थे ।
 दृभी ग्रन्थे ।
 चृती हिंसाग्रन्थनयोः ।
 विघ्न विधाने ।
 जुड गतौ ।
 जुन इत्येके ।
 मृड सुखने ।
 पृड च ।
 पृण प्रीणने ।
 वृण च ।
 मृण हिंसायाम् ।
 तुण कौटिल्ये ।
 पुण कर्मणि शुभे ।
 मुण प्रतिज्ञाने ।
 कुण शब्दोपकरणयोः ।
 शुन गतौ ।
 द्रुण हिंसागति-
 कौटिल्येषु ।
 घुण, घूर्ण भ्रमणे ।
 पुर ऐश्वर्यदीप्तयोः ।
 कुर शब्दे ।
 खुर छेदने ।
 मुर सञ्चेष्टने ।
 क्षुर विलेखने ।
 घुर भीमार्थशब्दयोः ।

पुर [अग्र] गमने ।
 बृह उद्यमने ।
 बृह इत्येके ।
 तृह, स्तृह हिंसार्थाः ।
 तृह इच्छायाम् ।
 इषु स्पृष्टायाम् ।
 मिष श्वैत्यक्रीडनयोः ।
 किल स्नेहे ।
 तिल वसने ।
 चिल विलसने ।
 चल स्वप्नक्षैपणयोः ।
 इल संवरणे ।
 विल भेदने ।
 णिल गहने ।
 हिल भावकरणे ।
 शिल, षिल उञ्छे ।
 मिल श्लेषणे ।
 लिख अक्षरविन्यासे ।
 कुट कौटिल्ये ।
 पुट संश्लेषणे ।
 कुच सङ्कोचने ।
 गुज शब्दे ।
 गुड रक्षायाम् ।
 डिप क्षेपे ।
 छुर छेदने ।

स्फुट विकसने ।
 मुट आक्षेपप्रमर्दनयोः ।
 त्रुट छेदने ।
 तुट कलहकर्मणि ।
 चुट, छुट छेदने ।
 जुड बन्धने ।
 कड मदे ।
 लुट संश्लेषणे ।
 लुठ इत्येके ।
 कृड धनत्वे ।
 कुड बाल्ये ।
 पुड उत्सर्गे ।
 घुट प्रतिघाते ।
 तुड तोडने ।
 थुड, स्थुड संवरणे ।
 खुड, छुड इत्येके ।
 स्फुर स्फुरणे ।
 स्फर इत्येके ।
 स्फुल सञ्चलने ।
 [फुल इत्येके]
 स्फुड, चुड, व्रुड संवरणे ।
 कृड, भृड निमज्जने ।
 इत्युदात्ता उदात्तेतः ॥

अथैक आत्मनेभाषः—
 गुरी उद्यमने ।
 उदात्तोऽनुदात्तेत् ॥

अथ पञ्च परस्मैभाषा—

ए स्तवने ।
 धू विधूनने ।
 गु पुरीषोत्सर्गे ।
 ध्रु गतिस्थैर्ययोः ।

ध्रुव इत्येके ।
 इत्युदात्ता उदात्तेतः । गुध्रु
 त्वनुदात्तौ ।

अथ द्वावात्मनेभाषी—

कूड् शब्दे ॥ उदात्तः ॥
 कुड् शब्द इत्येके ।

अनुदात्तः ॥ वृत् ॥

इति कुटादिगणः समाप्तः ॥

अथ द्वावात्मनेभाषी—

पृड् व्यायामे ।
 मृड् प्राणत्यागे ।
 इत्यनुदात्तौ ॥

अथ सप्त परस्मैभाषाः—

रि, पि गतौ ।
 धि धारणे ।

क्षि निवासगत्योः ।
 इत्यनुदात्ताः ॥
 षू प्रेरणे ।
 कृ निक्षेपे ।
 गृ निगरणे ।
 इत्युदात्ताः ॥

अथ द्वावात्मनेभाषी—

दृङ् आदरे ।
 घृङ् अवस्थाने ।
 इत्यनुदात्तौ ॥

अथ षोडश परस्मैभाषाः—

प्रच्छ जीप्सायाम् ।
 ॥ वृत् ॥ किरादयो वृत्तः ॥

सृज विसर्गे ।
 दुमस्जो शुद्धौ ।
 रुजो भङ्गे ।
 भुजो कौटिल्ये ।
 छुप स्पर्शे ।
 रुश, रिश हिंसायाम् ।
 लिश गतौ ।
 स्पृश संस्पर्शने ।
 विछ गतौ ।
 विश प्रवेशने ।

मृश आमर्शने ।
 णुद प्रेरणे ।
 षद्ल विशरणगत्यव-
 सादनेषु ।
 शद्ल शातने ।
 इत्यनुदात्ता उदात्तेतो
 विच्छिस्तुदात्तः ॥

अथ षड्भयतोभाषाः—

मिल सङ्गमे ।
 मुच्छ मोचने ।
 लुप्छ छेदने ।
 विद्ल लाभे ।
 लिप उपदेहे ।
 पिच क्षरणे ।

इत्यनुदात्ताः स्वरितेतो
 मिलिस्तुदात्तः ॥

अथ त्रयः परस्मैभाषाः—

कृती छेदने ।
 खिद परिघातने ।
 पिश अवयवे ।

इत्युदात्ता उदात्तेतः खिदिस्त्व-
 नुदात्तः ॥ वृत् ॥

इति शनिकरणास्तुदादयः ॥

अथ रुधादिगणः

अथ नवोभयतोभाषाः—

रुधिर्	आवरणे ।
भिदिर्	विदारणे ।
छिदिर्	द्वैधीकरणे ।
रिचिर्	विरेचने ।
विचिर्	पृथग्भावे ।
क्षुदिर्	सम्पेषणे ।
युजिर्	योगे ।
उच्छृदिर्	दीप्तिदेवनयोः ।
उतृदिर्	हिंसानादरयोः ।
इत्यनुदात्ताः स्वरितेतः छृदि- तृदी तूदात्तौ ॥	

अथैकः परस्मैभाषः—

कृती	वेष्टने ।
इत्युदात्त उदात्तेत् ॥	

अथैक आत्मनेभाषः—

अिङ्न्वी	दीप्तौ ।
उदात्तोऽनुदात्तेत् ॥	

अथ द्वावात्मनेभाषौ—

खिद	दैन्ये ।
विद	विचारणे ।
अनुदात्तावनुदात्तेतौ ॥	

अथ द्वादश परस्मैभाषाः—

शिञ्छ	विशेषणे ।
पिञ्छ	सञ्चूर्णने ।
भञ्जो	आमर्दने ।
भुज	पालनाभ्य- वहारयोः ।
तृह, हिंसि	हिंसायाम् ।
उन्दी	क्लेदने ।
अञ्जू	व्यक्तिभक्षण- कान्तिगतिषु ।
तञ्जू	सङ्कोचने ।
ओविजी	भयचलनयोः ।
वृजी	वर्जने ।
पृची	सम्पर्के ।

इत्युदात्ता उदात्तेतः । आद्याश्च-
त्वारस्त्वनुदात्ताः ॥ वृत् ॥
इति श्नम्बिकरणा रुधादयः ॥

अथ तनादिगणः

अथ सप्तोभयतोभाषाः—

तनु	विस्तारे ।
षणु	दाने ।
क्षणु	हिंसायाम् ।
क्षिणु च ।	
ऋणु	गतौ ।
तृणु	अदने ।
वृणु	दीप्तौ ।
इत्युदात्ताः स्वरितेतः ॥	

अथ द्वावात्मनेभाषी—

वनु	याचने ।
मनु	अवबोधने ।
इत्युदात्तावनुदात्तेतौ ॥	

अथैक उभयतोभाषः—

डुकृञ्	करणे ।
अनुदात्तः ॥ वृत् ॥	
इत्युविकरणास्तनादयः ॥	

अथ क्रियादिगणः

अथ सप्तोभयतोभाषाः—

डुक्रोञ्	द्रव्यविनिमये ।
प्रीञ्	तर्पणे कान्तौ च ।
श्रीञ्	पाके ।
मीञ्	हिंसायाम् ।
षिञ्	बन्धने ।
स्कुञ्	आप्रवणे ।
युञ्	बन्धने ।

इत्यनुदात्ताः ॥

अथ नवोभयतोभाषाः—

क्नुञ्	शब्दे ।
द्रूञ्	हिंसायाम् ।
पूञ्	पवने ।
मूञ्	बन्धने ।
लूञ्	छेदने ।
स्तूञ्	आच्छादने ।
कृञ्	हिंसायाम् ।
वृञ्	वरणे ।
धूञ्	कम्पने ।

इत्युदात्ताः ॥

अथ त्रयोदश परस्मैभाषाः—

शृ	हिंसायाम् ।
----	-------------

पृ	पालनपूरणयोः ।
वृ	वरणे । भरणे ।
स्तृ	इत्येके ।
भृ	हिंसायाम् ।
	भर्त्सने । भरणे ।
	इत्यन्ये ।
जृ	वयोहानौ ।
भृ इत्येके ।	
दृ	विदारणे ।
धृ इत्यन्ये ।	
नृ	नये ।
मृ	हिंसायाम् ।
ऋ	गतौ ।
गृ	शब्दे ।

इति श्रादय उदात्ताः ॥

अथ दश परस्मैभाषाः—

ज्या	वयोहानौ ।
व्री	वरणे ।
री	गतिरेषणयोः ।
ली	श्लेषणे ।
व्ली	वरणे ।
प्ली	गतौ ॥ वृत् ॥

इति त्वादयः प्वादयश्च ॥

‡ आगणान्ताः प्वादय इति केचित् ॥ सम्पा० ॥

क्षीष् हिंसायाम् ।
 भ्री भये । [भरण
 इत्येके ।
 ज्ञा अवबोधने ।
 बन्ध बन्धने ।
 इति ज्यादयोऽनुदात्ताः ॥

अथैक आत्मनेभाषः—

वृड् सम्भक्तौ ।
 इत्युदात्तः ।

अथ पञ्चविंशतिः परस्मैभाषाः—

श्रन्थ विमोचनप्रति-
 हर्षयोः ।
 मन्थ विलोडने ।
 श्रन्थ, ग्रन्थ सन्दर्भे ।
 कुन्थ संश्लेषणे ।
 मृद क्षोदे ।
 मृड च ।
 मृड सुखे च ।
 गुध रोषे ।
 कुष निष्कर्षे ।

क्षुभ सञ्चलने ।
 राभ, तुभ हिंसायाम् ।
 क्लिश्न विबाधने ।
 अश भोजने ।
 उध्रस उञ्छे ।
 इष आभीक्ष्ये ।
 विष विप्रयोगे ।
 [अनुदात्तः]
 प्रुष, प्लुष स्नेहनसेवन
 पूरणेषु ।
 पुष पुष्टौ ।
 मुष स्तेये ।
 खच भूतप्रादुर्भावे ।
 खव इत्येके ।
 हेठ च ।
 इति श्रन्थादय उदात्ता उदात्तेतः ॥

अथैक उभयतोभाषः—

ग्रह उपादाने ।
 इत्युदात्तः स्वरितेत् ॥
 वृत् ॥
 इति श्नाविकरणाः क्र्यादयः ॥

अथ चुरादिगणः

अथ चुरादयस्स्तुप्यन्तास्त्रिषष्ट्यु-
त्तरमेकशतं परस्मैभाषाः—

चुर	स्तेये ।
चित्ति	स्मृत्याम् ।
यन्त्रि	सङ्कोचने ।
स्फुडि	परिहासे ।
[स्फुटि इत्येके]	
लक्ष	दर्शनाङ्कनयोः ।
कुद्रि	अनृतभाषणे ।
लड	उपसेवायाम् ।
मिदि	स्नेहने ।
ओलडि	उत्क्षेपणे ।
[उलडि इत्यन्ये]	
जल	अपवारणे ।
लज इत्येके ।	
पीड	अवगाहने ।
नट	अवस्पन्दने ।
अथ	प्रयत्ने ।
	इत्येके ।
बध	संयमने ।
[पृ पूरणे]	
ऊर्ज्ज	बलप्राणनयोः ।
पक्ष	परिग्रहे ।
वर्ण, चूर्ण	प्रेरणे ।

वर्ण	वर्णने ।
	[इत्येके]
प्रथ	प्रख्याने ।
पृथ	प्रक्षेपे ।
पथ इत्येके ।	
पम्ब	सम्बन्धने ।
शम्ब च ।	
साम्ब इत्येके ।	
भक्ष	अदने ।
कुट्ट	छेदनभर्त्सनयोः ।
	पूरण इत्येके ।
पुट्ट, चुट्ट	अल्पीभावे ।
अट्ट, षुट्ट	अनादरे ।
लुण्ठ	स्तेये ।
गठ, श्वठ	असंस्कारगत्योः ।
श्वठि इत्येके ।	
तुज, तुजि,	
पिज, पिजि,	
लजि, लुजि	हिंसाबलादान- निकेतनेषु ।
पिस	गतौ ।
षान्त्व	सामप्रयोगे ।
श्वल्क, वल्क	परिभाषणे ।
ष्णिह	स्नेहने ।

स्फिट इत्येके ।		तल	प्रतिष्ठायाम् ।
स्मिट	अनादरे ।	तुल	उन्माने ।
ष्मिड्	अनादर इत्येके ।	दुल	उत्क्षेपे ।
श्लिष	श्लेषणे ।	पुल	महत्त्वे ।
पथि	गतौ ।	चुल	समुच्छ्राये ।
पिच्छ	कुट्टने ।	मूल	रोहणे ।
छदि	संवरणे ।		
श्रण	दाने ।	कल, विल	क्षेपे ।
तड	आघाते ।	बिल	भेदने ।
खड, खडि,		तिल	स्नेहने ।
कडि	भेदने ।	चल	भृतौ ।
कुडि	रक्षणे ।	पाल	रक्षणे ।
गुडि	वेष्टने च ।	लूष	हिसायाम् ।
कुठि, गुठि	चेत्यन्ये ।	शुल्ब	माने ।
खुडि	खण्डने ।	शूर्प च ।	
वटि	विभाजने ।	चुट	छेदने ।
वडि इत्येके ।		मुट	सञ्चूर्णने ।
चडि	कोपे ।	पिश	नाशने ।
मडि	भूषायाम् हर्षे च ।	पडि, पसि	नाशने ।
भडि	कल्याणे ।	व्रज	मार्गसंस्कारगतयोः ।
छर्द	वमने ।	शुल्क	अतिस्पर्शने ।
पुस्त, बुस्त	आदरानादरयोः ।	चपि	गत्याम् ।
चुद	सञ्चोदने ।	क्षपि	क्षान्त्याम् ।
नक्क, धक्क	नाशने ।	छजि	कृच्छ्रजीवने ।
चक्क, चुक्क	व्यथने ।	श्वत्तं	गत्याम् ।
क्षल	शौचकर्मणि ।	श्वभ्र च ।	

जप मिच्च ।
 यम च परिवेषणे ।
 चह परिकल्कने ।
 [चप इत्येके]
 रह त्यागे ।
 बल प्राणने ।
 चिञ् चयने ।
 [नाम्ने मितोऽहेतौ]
 घट्ट चलने ।
 मुस्त सङ्घाते ।
 खट्ट संवरणे ।
 षट्ट, स्फिट्ट,
 चुबि हिंसायाम् ।
 पूल सङ्घाते ।
 पूर्ण इत्येके ।
 [पुण इत्यन्ये]
 पुंस अभिवर्द्धने ।
 टकि बन्धने ।
 धूस कान्तिकरणे ।
 [धूष इत्येके]
 [धूश इत्यपरे]
 कीट वरणे ।
 चूर्ण सङ्कोचने ।
 पूज पूजायाम् ।
 अर्क स्तवने ।
 शुठ आलस्ये ।

शुठि शोषणे ।
 जुड प्रेरणे ।
 गज, मार्ज शब्दाश्चौ ।
 मर्च च ।
 घृ प्रस्रवणे ।
 पचि विस्तारवचने ।
 तिज निशाने ।
 कृत संशब्दने ।
 वद्ध छेदनपूरणयोः ।
 कुबि आच्छादने ।
 कुभि इत्येके ।
 लुबि, तुबि अदर्शने । अर्द्धन
 इत्येके ।
 ह्लप व्यक्तायां वाचि ।
 क्लप इत्येके ।
 चुटि छेदने ।
 इल प्रेरणे ।
 अच्छ म्लेच्छने ।
 म्लेच्छ, अक्ष छेदने ।
 म्लेच्छ अव्यक्तायां वाचि ।
 ब्रूस, बर्ह हिंसायाम् ।
 गर्द, गर्ज शब्दे ।
 गर्ध अभिकाङ्क्षायाम् ।
 गुर्द पूर्वनिकेतने ।
 जसि रक्षणे ।
 [मोक्षण इत्येके]

ईड	स्तुतौ ।	भ्रूण	आशाविशङ्कयोः ।
जसु	हिंसायाम् ।	शठ	श्लाघायाम् ।
पिठि	सञ्जाते ।	यक्ष	पूजायाम् ।
रुष	रोषे ।	स्यम	वितर्के ।
रुट इत्येके ।		गूर	उद्यमने ।
डिप	क्षेपे ।	शम, लक्ष	आलोचने ।
षटुप	समुच्छ्राये ।	कुत्स	अवक्षेपणे ।
इत्युदात्ता उदात्तेतः ॥		वृट	छेदने ।
अथ आकुस्माद् द्विचत्वारिंशदा-		कुट इत्येके ।	
त्मनेभाषाः—		गल	सवणे ।
चित्त	सञ्चेतने ।	भल	आभण्डने ।
दशि	दंशनदर्शनयोः ।	कूट	आप्रदाने ।
दस, दसि इत्येके ।			अवसादन
डप, डिप	सञ्जाते ।		इत्येके ।
तत्रि	कुटुम्बधारणे ।	कुट्ट	प्रतापने ।
मत्रि	गुप्तपरिभाषणे ।	वञ्चु	प्रलम्भने ।
स्पश	ग्रहण-	वृष	शक्तिबन्धने ।
	संश्लेषणयोः ।	मद	तृप्तियोगे ।
तर्जं, भर्त्सं	तर्जने ।	दिवु	परिकूजने ।
बस्त, गन्ध	अर्द्दने ।	गु	विज्ञाने ।
विष्क	हिंसायाम् ।	विद	चेतनाख्यान-
हिष्क इत्येके ।			निवासेषु ।
निष्क	परिमाणे ।	मान	स्तम्भे ।
लल	ईप्सायाम् ।	यु	जुगुप्सायाम् ।
कूण	सङ्कोचने ।	कुस्म	नाम्नो वा ।
तूण	पूरणे ।		इत्युदात्ता अनुदात्तेतः ॥

अथोभयतोभाषाः—

चर्च	अध्ययने ।
बुक्क	भाषणे ।
शब्द	उपसर्गादा- विष्कारे च ।
कणा	निमीलने ।
जभि	नाशने ।
पूद	क्षरणे ।
जसु	ताडने ।
पश	बन्धने ।
अम	रोगे ।
चट, स्फुट	भेदने ।
घट	सङ्घाते ।
हन्त्यर्थाश्च ।	
दिवु	मर्दने ।
अर्ज	प्रतियत्ने ।
पुषिर्	विशब्दने ।
ग्राडः क्रन्द	सातत्ये ।
लस	शिल्पयोगे ।
तसि, भूष	अलङ्कारे ।
अर्ह	पूजायाम् ।
ज्ञा	नियोगे ।
भज	विश्राणने ।
शुधु	प्रहसने ।
यत	निकारोपस्कारयोः ।
कल, गल	आस्वादने ।

रघ	इत्येके ।
रग	इत्यन्ये ।
अञ्चु	विशेषणे ।
लिगि	चित्रीकरणे ।
मुद	संसर्गे ।
अस	धारणग्रहण- वारणेषु ।
उध्रस	उच्छेदे ।
मुच	प्रमोचनमोदनयोः ।
वस	स्नेहच्छेदाप- हरणेषु ।
चर	संशये ।
च्यु	हसनसहनयोः ।
[च्युस इत्येके]	
भुवो	अवकल्कने = मिश्रीकरणे इत्येके = चिन्तन इत्यन्ये ।

कृपेश्च ।

अथ स्वदन्ताः—

आस्वदः सकर्मकात् ।

अस	ग्रहणे ।
पुष	धारणे ।
दल	विदारणे ।
पट, पुट,	

लुट, तुजि,
 मिजि, पिजि [-लुजि]
 भजि, लधि,
 त्रसि पिसि,
 कुसि, दशि,
 कुशि, घट,
 घटि बृहि,
 बर्ह, बल्ह,
 गुप, भूप,
 विच्छ, चीव,
 पुथ, लोक्क,
 लोचू, राद
 कृप, तर्क,
 वृत्तु, वृधु
 रुट, लजि,
 अजि, दसि,
 भृशि, रुशि,
 शीक, नट,
 पुटि, जिवि,
 रधि, लधि,
 अहि, रहि,
 महि च ।
 लडि, तड,
 नल च ।
 पूरी
 रुज

भाषार्थाः ।

आप्यायने ।
 हिंसायाम् ।

ध्वद आस्वादने ।
 [स्वाद इत्येके]

अथाधृषीयाः—

आधृषाद्वा ।

युज, पृच संयमने ।
 अर्च पूजायाम् ।
 षह मर्षणे ।
 ईर क्षेपे ।
 ली द्रवीकरणे ।
 वृजी वर्जने ।
 वृञ् आवरणे ।
 जू वयोहानौ ।
 जि च ।
 रिच वियोजनसम्प-
 र्चनयोः ।
 शिष असर्वोपयोगे ।
 तप दाहे ।
 तृप तृप्ता ।
 छृदी सन्दीपने ।
 चृप, छृप,
 दृप सन्दीपने
 [इत्येके]
 दृभी भये ।
 दृभ सन्दर्भे ।
 छद संवरणे ।

अथ	मोक्षणे । [हिंसायामित्येके]	[चन	उपसर्गाच्च दैर्घ्ये । श्रद्धोपहननयोः इत्येके]
मी	गतौ ।	वद	सन्देशवचने । स्वरितेत् ॥
ग्रन्थ	बन्धने ।	वच	परिभाषणे । पूजायाम् ।
ऋथ	हिंसायाम् । स्वरितेदित्येके ।	मान	प्राप्तावात्मनेपदी विनिन्दने ।
शीक	आमर्षणे ।	भू	अन्वेषणे । शोके ।
चीक च ।		गर्ह	शौचालङ्करणयोः । तितिक्षायाम् ।
अर्द	हिंसायाम् [स्वरितेदित्येके]	मार्गं	[स्वरितेत्] प्रसहने ।
[हिंसि	हिंसायाम्]	कठि	इत्याधृषीयाः ॥
अर्ह	पूजायाम् ।	मृजू	
आङः पद	पद्यर्थे ।	मृष	
शुन्ध	शौचकर्मणि ।	धृष	
छद	अपवारणे । स्वरितेत् ॥		
जुष	परितर्कणे । [परितर्पण इत्यन्ये]		
धूत्र्	कम्पने ।		
प्रीत्र्	तर्पणे ।		
श्रन्थ, ग्रन्थ	सन्दर्भे ।		
आप्लु	लम्भने । [स्वरितेदय- मित्येके]		
तनु	श्रद्धोपकरणयोः,		

अथागणान्ता अदन्ताः

अथादन्ताः—

कथ	वाक्यप्रबन्धे ।
वर	ईप्सायाम् ।
गरा	सङ्ग्रहाने ।
शठ, श्वठ	सम्ययवभाषणे ।
पट, वट	ग्रन्थे ।
रह	त्यागे ।

रङ्ग	गती ।
स्तन, -गदी	देवशब्दे ।
पत	गती । [वा] [वाऽदन्त इत्येके]
पष	अनुषसर्गात् ।
स्वर	आक्षेपे ।
रच	प्रतियत्ने ।
कल	गती सङ्ख्याने च
चह	परिकल्कने ।
मह	पूजायाम् ।
सार, कृप,	
अथ	दौर्बल्ये ।
स्पृह	ईप्सायाम् ।
भाम	क्रोधे ।
सूच	पैशुन्ये ।
खेट	भक्षणे ।
[खेड इत्येके]	
खोट इत्यन्ये ।	
क्षोट	क्षेपे ।
गोम	उपलेपने ।
कुमार	क्रीडायाम् ।
शील	उपधारणे ।
साम	सान्त्वप्रयोगे ।
वेल	कालोपदेशे ।
काल च ।	
पल्पूल	लवनपवनयोः ।

वात	सुखसेवनयोः ।
गवेष	मार्गणे ।
वास	उपसेवायाम् ।
निवास	आच्छादने ।
भाज	पृथक्कर्मणि ।
समाज	प्रीतिदर्शनयोः । [प्रीतिसेवनयो- रित्येके]
ऊन	परिहाणे ।
ध्वन	शब्दे ।
कूट	परितापे ।
	परिदाह इत्येके ।
सङ्केत ग्राम,	
कुण, गुण	चामन्त्रणे ।
कूण	सङ्कोचने ।
स्तेन	चौर्ये ।

अथाभर्वादात्मनेभाषाः—

पद	गती ।
गृह	ग्रहणे ।
मृग	अन्वेषणे ।
कुह	विस्मापने ।
शूर, वीर	विक्रान्तौ ।
स्थूल	परिवृंहणे ।
अर्थ	उपयाच्नायाम् ।
सत्र	सन्तानक्रियायाम् ।

गर्बं	माने ।
	इत्यागर्वीयाः ॥
सूत्र	वेष्टने । विमोचन इत्यन्ये ।
मूत्र	प्रस्रवणे ।
रूक्ष	पारुष्ये ।
पारु, तीर	कर्मसमाप्ती ।
पुट	संसर्गे ।
धेक	दर्शन इत्येके ।
कत्र	शैथिल्ये ।
कर्त्त	इत्यप्येके ।

प्रातिपदिकाद्वात्वर्थे बहुल-
मिष्ठवच्च ।
तत्करोति,
तदाचष्टे ।
तेनातिक्रामति ।
धातुरूपं च ।
कर्त्तृकरणाद्वात्वर्थे ।

वष्क	दर्शने ।
चित्र	चित्रीकरणे । कदाचिद्दर्शने ।
अंस	समाधाते ।
वट	विभाजने ।
लज	प्रकाशने ।

वटि, लजि	इत्येके ।
मिश्र	सम्पर्के ।
सङ्ग्रामं	युद्धे । अयमनुदात्तेत् ।
स्तोम	श्लाघायाम् ।
छिद्र	कर्णभेदने । [करणभेदन इत्यन्ये]
अन्ध	दृष्टधुपघाते । उपसंहार इत्यन्ये ।
दण्ड	दण्डनिपातने ।
अङ्क	पदे लक्षणे च ।
अङ्गं च ।	
मुख, दुःख	तत्क्रियायाम् ।
रस	आस्वादन- स्नेहनयोः ।
व्यय	वित्तसमुत्सर्गे ।
रूप	रूपक्रियायाम् ।
छेद	द्वैधीकरणे ।
छद	अपवारणे ।
लाभ	प्रेरणे ।
व्रण	गात्रविचूर्णने ।
वर्ण	वर्णक्रियाविस्तार- गुणवचनेषु ।
	बहुलमेतन्निदर्शनम् ॥

[पर्णं हरितभावे ।
 विष्क दर्शने ।
 क्षप प्रेरणे ।
 वस निवासे ।
 तुत्य आवरणे ।]
 रिङङ्गान्निरसने ।

श्वेताश्वाश्वतरगालोडिताह्वर-
 काणामश्वतरेतकलोपश्च ।
 पुच्छादिषु धात्वर्थं इत्येव
 सिद्धम् ॥
 ॥ इति चुरादयः ॥

अथ कण्ड्वादयः

कण्डूञ्	गात्रविघर्षणे ।	सपर	पूजायाम् ।
मन्तु	अपराधे ।	अरर	आराकर्मणि ।
चल्गु	पूजामाधुर्ययोः ।	भिषज्	चिकित्सायाम् ।
असु	उपतापे ।	भिष्णज्	उपसेवायाम् ।
असू, असूञ्	इत्येके ।	इषुध	शरधारणे ।
लेट्, लोट्	धौत्ये पूर्वभावे	चरण, वरण	गतौ ।
	स्वप्ने च ।	चुरण	चौर्ये ।
	[दीप्तावित्येके]	तुरण	त्वरायाम् ।
लेला	दीप्तौ ।	भुरण	धारणपोषणयोः ।
इरस्, इरज्,		गदगद	वाक्स्खलने ।
इरज्	ईर्ष्यायाम् ।	एला, केला,	
उषस्	प्रभातभावे ।	खेला	विलासे ।
वेद	धौत्ये स्वप्ने च ।	वेला, शेला	
मेधा	आशुग्रहणे ।	इला इत्यन्ये ।	
कृषुभ	क्षये ।	लेखा	स्खलने च ।
मगध	परिवेष्टने ।	अदन्तोऽयमित्येके	
	नीचदास्य इत्यन्ये ।	लिट	अल्पकुत्सनयोः ।
तन्तस्, पम्पस्	दुःखे ।	लाट	जीवने ।
सुख, दुःख	तत्क्रियायाम् ।	हणीङ्	रोषणे लज्जायां च ।

महीङ्	पूजायाम् ।	तरण	गती ।
रेखा	श्लाघासादनयोः ।	पयस्	प्रसृतौ ।
दुवस्	परिताप-	सम्भूयस्	प्रभूतभावे ।
	परिचरणयोः ।	अम्बर, सम्बर	सम्भरणे ।
तिरस्	अन्तद्धौ ।	आकृतिगणोज्यम् ॥	
श्वगद	नीरोगत्वे ।	इति कण्ड्वादिगणः ॥	
उरस्	बलार्थे ।		

इति धातुपाठः समाप्तः ॥

इति श्रीयुतदयानन्दसरस्वतीस्वामिनाऽकारादिक्रमसूचीपत्रेण
सह धातुपाठो यन्त्रयितः । पौष वदि १० गुरुवारे
संवत् १९३६ ॥

धातुसूचीपत्रम्

धातवः	गणादयः	पृष्ठ पार्श्व	धातवः	गणादयः	पृष्ठ पार्श्व
	अ		अठि	भ्वा. आ. से.	६ १
अक	भ्वा. प. से.	१७ १	अड	" प० "	८ १
अकि	" आ० "	३ १	अडु	" " "	८ १
अक्षू	" प० "	१४ १	अण	" " "	१० १
अग	" " "	१७ १	अण	दि० आ. ,	२६ २
अगद	कं० " "	५२ १	[अन	" " "	२६ २]
अगि	भ्वा० " "	४ १	अत	भ्वा प० "	२ १
अधि	" आ. "	३ २	अति	" " "	२ २
अङ्क	चु० उ० "	४६ २	अद	अ " अ.	२३ १
अङ्ग	" " "	४६ २	अदि	भ्वा, " से.	२ २
अचि	भ्वा. उ० "	१६ १	अन	अ० " "	२५ १
अचु	" उ० "	१६ १	अन्ध	चु० उ० "	४६ २
अज	" प० "	५ २	अन्नि	भ्वा. आ. "	८ २
अजि	चु० उ० "	४६ १	अभि	" " "	८ २
अञ्चु	भ्वा. प० "	५ १	अभ्र	" प० "	१२ १
अञ्चु	" उ० "	१६ १	अम	" " "	१० १
अञ्चु	चु० " "	४५ २	अम	चु० उ० "	४५ १
अञ्जू	ह० प० "	३७ २	अम्बर	कं० प० "	५२ २
अट	भ्वा. " "	७ १	अय	भ्वा.आ. "	१० २
अट्ट	भ्वा.आ. "	६ १	अरर	कं० प० "	५१ २
अट्ट	चु० प० "	४१ २	अर्क	चु० प० "	४३ १
			अर्च	भ्वा. " "	५ १

धातवः	गणादयः	पृ०	पा०	धातवः	गणादयः	पृ०	पा०
अर्च	चु० उ० से.	४६	२	अहि	चु० उ० से.	४६	१
अर्ज	भ्वा. प० „	५	२	अंस	„ „ „	४६	१
अर्ज	चु० उ० „	४५	१	आ			
अर्थ	„ आ० „	४८	२	आच्छि	भ्वा. प. से.	५	१
अर्द	भ्वा. प० „	२	२	आप्ल	स्वा. „ अ०	३२	१
अर्द	चु० उ० „	४७	१	आप्ल	चु० उ० „	४७	१
अर्ब	भ्वा. प० „	६	१	आस	अ०आ. से०	२३	१
अर्व	„ „ „	१२	२	इ			
अर्ह	„ „ „	१५	२	इक्	अ. प. अ.	२४	२
अर्ह	चु० उ० „	४५	१	इख	भ्वा. „ से.	४	१
अर्ह	„ „ „	४७	१	इखि	„ „ „	४	१
अल	भ्वा. प० „	११	२	इगि	भ्वा. प. „	४	१
अव	„ „ „	१२	२	इङ्	अ. आ.अ०	२४	२
अश	क्या. „ „	४०	२	इट	भ्वा. प. से.	७	१
अशूङ्	स्वा० आ. „	३२	२	इण	अ० „ अ.	२४	२
अष	भ्वा. उ०	१६	२	इदि	भ्वा. „ से.	२	२
अस	भ्वा. उ० „	१६	२	[लि]इन्धी	र० आ. „	३७	१
अस	अ० प० „	२५	१	इरज्	कं० „ „	५१	१
असु	दि० „ „	३०	२	इरज्	„ „ „	५१	१
असु	कं० „ „	५१	१	इरस्	„ „ „	५१	१
असू	„ „ „	५१	१	इल	तु० प० „	३४	२
असून्	„ उ० „	५१	१	इल	चु० „ „	४३	२
अह	स्वा० „ „	३२	२	इला	कं० „ „	५१	२
अहि	भ्वा. आ. „	१३	२				

धातवः	गणादयः	पृ०	पा०	धातवः	गणादयः	पृ०	पा०
इवि	भ्वा. प० से.	१२	२	उत्ति	भ्वा. प० से.	४	१
इष	दि० „ „	२८	२	उङ्	„ आ. अ.	२१	१
इष	क्र्या. „ „	४०	२	उच	दि० प० से०	३१	१
इषु	तु० „ „	३४	२	उछि	भ्वा. „ „	५	१
इषुध	कं० „ „	५१	२	उछि	तु० „ „	३३	२
ई				उछी	भ्वा. „ „	५	२
ई[वी+ई]	अ० प० अ०	२४	२	उछी	तु० „ „	३३	२
ईक्ष	भ्वा. आ. से.	१३	१	उज्झ	„ „ „	३३	२
ईक्षि	„ प० „	४	१	उठ	भ्वा. „ „	७	२
ईङ्	दि. आ. अ.	२६	१	[उठ	„ आ० „	१५	२]
ईज	भ्वा. „ से.	४	२	उध्रस्[ध्रस्]	चु० उ० „	४५	२
ईड	अ. „ „	२३	१	उन्दी	रु० प० „	३७	२
ईड	चु० प० „	४४	१	उब्ज	तु० „ „	३३	२
ईर	अ० आ. „	२३	१	उभ	„ „ „	३४	१
ईर	चु० उ० „	४६	२	उम्भ	„ „ „	३४	१
ईक्ष्यं	भ्वा. प० „	११	१	उर्ध	भ्वा. आ० „	१	२
ईष्यं	„ „ „	११	१	उर्वी	„ प० „	१२	१
ईश	अ. आ० „	२३	१	उरस्	कं० „ „	५२	१
ईप	भ्वा. „ „	१३	१	उलडि	चु० „ „	४१	१
ईष	„ प० „	१४	२	उष	भ्वा. „ „	१४	२
ईह	„ आ० „	१३	२	उषस्	कं० „ „	५१	१
उ				उहिर्	भ्वा. „ „	१५	२
उक्ष	भ्वा. प. से	१४	१	ऊ			
उख	„ „ „	४	१	ऊठ	भ्वा. प० से.	७	२

धातवः	गणादयः	पृ०	पा०	धातवः	गणादयः	पृ०	पा०
ऊन	चु० उ० से.	४८	२	एजृ	भ्वा. प० से.	५	२
ऊयी	भ्वा. आ० „	१०	२	एठ	„ आ० „	६	१
ऊर्ज्ज	चु० प० „	४१	१	एध	„ „ „	१	१
ऊर्णुञ्	अ० उ० „	२४	१	एला	कं० प० „	५१	२
ऊर्द्ध	चु० प० „	४३	२	एषृ	भ्वा. आ „	१३	२
ऊष	भ्वा. „ „	१४	२	ओ			
ऊह	„ आ. „	१४	१				
ऋ				ओखृ	भ्वा. प. से.	३	२
ऋ	भ्वा. प. अ.	२०	२	ओण	„ „ „	१०	१
ऋ	जु० „ „	२७	१	ओलडि	चु० „ „	४१	१
ऋच	तु० „ से०	३३	२	क			
ऋछ	„ „ „	३३	२	कक	भ्वा. आ. से.	३	१
ऋज	भ्वा. आ. „	४०	२	कखि	„ „ „	३	१
ऋजि	„ „ „	४	२	कख	„ प० „	३	२
ऋणु	त० उ० „	३८	१	कखे	„ „ „	१६	२
ऋधु	दि० प० „	३१	२	कगे	„ „ „	१६	२
ऋधु	स्वा. „ „	३२	२	कच	„ आ. „	४	२
ऋफ	तु० „ „	३३	२	कचि	„ „ „	४	२
ऋम्फ	„ „ „	३३	२	कटी	„ प० „	७	१
ऋषी	„ „ „	३१	१	कटे	„ „ „	७	१
ऌ				कठ	„ „ „	७	२
ऌ	त्रधा. प. से.	३६	२	कठि	„ आ. „	६	१
ए				कठि	चु० उ० „	४७	२
एजृ	भ्वा. आ. से.	४	२	कड	भ्वा. प० „	८	१

धातवः	गणादयः	पृ० पा०	धातवः	गणादयः	पृ० पा०
कड	तु० प० से०	३५ १	कल	भ्वा. आ. से.	११ १
कडि	भ्वा. आ. ,,	६ २	कल	चु० प० ,,	४२ २
कडि	,, प० ,,	८ १	कल	,, उ० ,,	४५ १
कडि	चु० ,, ,,	४२ १	कल	,, ,, ,,	४८ १
कडु	भ्वा. ,, ,,	८ १	कल्ल	भ्वा.आ. ,,	११ १
कण	,, ,, ,,	१० १	कश	अ. ,, ,,	२३ २
कण	,, ,, ,,	१७ १	कष	भ्वा. प. ,,	१४ २
कण	चु० उ० ,,	४५ १	कस	,, ,, ,,	१८ २
कण्डूञ्	कं० उ० ,,	५१ १	कस	अ. आ. ,,	२३ २
कथ	भ्वा. आ. ,,	२ १	कसि	,, ,, ,,	२३ २
कत्र	चु० उ० ,,	४६ १	काक्षि	भ्वा.प० ,,	१४ २
कथ	,, ,, ,,	४७ २	काचि	,, आ. ,,	४ २
कद	भ्वा. आ. ,,	१६ २	काल	चु० उ० ,,	४८ १
कदि	,, प० ,,	२ २	काश्रु	भ्वा.आ. ,,	१४ १
कदि	,, आ. ,,	१६ २	काश्रु	दि० ,, ,,	२६ २
कनी	,, प. ,,	१० १	कासृ	भ्वा. ,, ,,	१३ २
कपि	,, आ. ,,	८ २	कि	जु० प० अ०	२७ १
कवृ	,, ,, ,,	८ २	किट	भ्वा. ,, से.	७ १
कमि	,, प० ,,	१७ २	किट	,, ,, ,,	७ १
कमु	,, आ. ,,	१० १	कित	,, ,, ,,	२२ १
कर्ज	,, प० ,,	५ २	किल	तु० ,, ,,	३४ २
कर्त	चु० उ० ,,	४६ १	कीट	चु० ,, ,,	४३ १
कर्द	भ्वा. प० ,	२ २	कील	भ्वा. ,, ,,	११ २
कर्ब	,, ,, ,,	६ २	कु	अ. प. अ.	२४ १
कर्ब	,, ,, ,,	१२ २	कुक्	भ्वा.आ. से.	३ १

धातवः	गणादयः	पृ० पा०	धातवः	गणादयः	पृ० पा०
कुङ्	भ्वा.आ. अ.	२१ १	कुप	चु० उ० से०	४६ १
कुङ्	तु० " "	३५ २	कुबि	भ्वा. प. "	६ २
कुच	भ्वा. प. से.	५ १	कुबि	चु० " "	४३ २
कुच	" " "	१८ २	कुभि	चु० " "	४३ २
कुच	तु० " "	३४ २	कुमार	" उ० "	४८ १
कुजु	भ्वा. " "	५ १	कुर	तु० प० "	३४ १
कुञ्च	" " "	५ १	कुर्द	भ्वा. आ. "	१ २
कुट	तु० " "	३४ २	कुल	" प० "	१८ १
कुट	चु० आ. "	४४ २	कुशि	चु० उ० "	४६ १
कुट्ट	चु० प० "	४१ २	कुष	क्र्या. प. "	४० १
कुट्ट	" आ. "	४४ २	कुषुभ	कं० " "	५१ १
कुठि	भ्वा. प० "	८ १	कुस	दि० " "	३१ १
कुठि	चु० " से०	४२ १	कुसि	चु० उ० "	४६ १
कुड	तु० " "	३५ १	कुस्म	" आ. "	४४ २
कुडि	भ्वा. आ० "	६ १	कुह	चु० " "	४८ २
कुडि	" प. "	७ २	कुङ्	तु० " "	३५ २
कुडि	चु० " "	४२ १	कूज	भ्वा. प. "	५ २
• कुण	तु० " "	३४ १	कूट	चु० आ. "	४४ २
कुण	चु० उ० "	४८ २	कूट	" उ० "	४८ २
कुत्स	" आ. "	४४ २	कूण	" आ. "	४४ १
कुथ	दि० प० "	२८ १	कूण	" उ० "	४८ २
कुथि	भ्वा. " "	२ १	कूल	भ्वा. प० "	११ २
कुद्रि	चु० " "	४१ १	कृञ्	स्वा. उ० अ.	३२ १
कुन्थ	क्र्या. " "	४० १	[डु]कृञ्	त० " "	३८ २
कुप	दि० " "	३१ २	कृड	तु० प० से०	३५ १

धातुसूचीपत्रम्

५६

धातवः	गणादयः	पृ० पा०	धातवः	गणादयः	पृ० पा०
कृती	तु० प० से०	३६ २	कृदि	भ्वा प० से.	२ २
कृती	रु० " "	३७ १	कृदि	" आ. "	१६ २
कृप	चु० उ० "	४८ १	[आङः]कन्द	चु० उ० "	४५ १
कृपू	भ्वा.आ. "	१६ १	कप	भ्वा.आ. "	१६ २
कृपू	चु० उ० "	४५ २	कमु	" प० "	१० २
कृवि	भ्वा. प. "	१२ २	[ङु]कीञ्	क्र्या.उ.अ.	३६ १
कृश	दि० " "	३१ १	कीङ्	भ्वा. प. से.	८ १
कृष	भ्वा. " अ.	२२ १	कुङ्	" आ. अ.	२१ १
कृष	तु० उ० "	३३ १	कुञ्च	" प. से.	५ १
कृ	" प० से.	३६ १	कुङ्	तु० " "	३५ १
कृञ्	क्र्या.उ० "	३६ १	कुध	दि० प० अ०	३० १
कृत	चु० प० "	४३ २	कुश	भ्वा. " "	१८ २
केपृ	भ्वा. आ. "	८ २	कलथ	" " से.	१७ १
केला	कं० प० "	५१ २	कलद	" आ. "	१६ २
केल	भ्वा. " "	११ २	कलदि	" प० "	२ २
केवृ	" आ. "	११ १	कलदि	" आ. "	१६ २
कै	" प० अ.	२० १	कलप	चु० प० "	४३ २
कनसु	" " से.	१७ २	कलमु	दि० " "	३० २
कनसु	दि० " "	२८ १	किलिदि	भ्वा.आ. "	१ २
कनूञ्	क्र्या.उ० "	३६ १	किलिदि	" प० "	२ २
कनूयी	भ्वा.आ. "	१० २	किलिदू	दि० " "	३१ २
कमर	" प० "	१२ १	किलिश	" आ. "	२६ १
क्रथ	" " "	१७ १	किलिशू	क्र्या.प. "	४० २
क्रथ	चु० उ० "	४७ १	कलीवृ	भ्वा.आ. "	८ २
क्रद	भ्वा.आ. "	१६ २	कलुङ्	" " अ.	२१ १

धातवः	गणादयः	पृ० पा०	धातवः	गणादयः	पृ० पा०
क्लेश	भ्वा. आ.से.	१३ १	क्षुध	दि० प० अ०	३० १
क्वण	" प० "	१० १	क्षुभ	भ्वा.आ. से.	१५ २
क्वथे	" " "	१८ १	क्षुभ	दि० प० "	३१ २
क्षजि	" आ. "	१६ १	क्षुभ	क्र्या. " "	४० २
क्षजि	चु० प० "	४२ २	क्षुर	भ्वा. " "	१८ २
क्षणु	त० उ० "	३८ १	क्षुर	तु० " "	३४ १
क्षप	चु० प० "	५० १	क्षैवु	भ्वा. " "	१२ १
क्षपि	" " "	४२ २	क्षै	" " अ.	२० १
क्षपिः	भ्वा. " "	१७ २	क्षोट	चु० उ० से.	४८ १
क्षमु	दि० प० "	३० २	क्षणु	अ० प० "	२४ १
क्षमूष्	भ्वा.आ. "	६ २	क्षमायी	भ्वा.आ. "	१० २
क्षर	" प० "	१८ २	क्षमील	" प० "	११ २
क्षल	चु० " "	४२ १	[नि]क्षिवा,, आ.	" " "	१५ २
क्षि	भ्वा.,, अ.	५ २	[नि]क्षिवा दि० प० "	" " "	३१ २
क्षि	स्वा. " "	३२ २	क्ष्वेल्	भ्वा. " "	११ २
क्षि	तु० " "	३६ १			
क्षिणु	त० उ० से.	३८ १			
क्षिप	दि० प० अ.	२८ १	खच्च	क्र्या. प. से.	४० २
क्षिप	तु० उ० "	३३ १	खज	भ्वा. " "	५ २
क्षिवु	भ्वा.प० से०	१२ १	खजि	" " "	५ २
क्षीज	" " "	५ २	खट	" " "	७ १
क्षीवृ	" आ. "	८ २	खट्ट	चु० " "	४३ १
क्षीष्	क्र्या.प. अ.	४० १	खड	" " "	४२ १
[ड] क्षु	अ. " से.	२४ १	खडि	भ्वा.आ. "	६ २
क्षुदिर्	र० उ० अ.	३७ १	खडि	चु० प० "	४२ १

घातवः	गणादयः	पृ० पा०	घातवः	गणादयः	पृ० पा०
खद	भ्वा. प० से.	२ १	खै	भ्वा०प०अ०	२० १
खनु	" उ० "	१६ १	खोट	चु० उ०से०	४८ १
खर्ज	" प० "	५ २	खोर्क	भ्वा. प. "	१२ १
खद	" " "	२ २	खोल	" " "	१२ १
खर्ब	" " "	६ २	ख्या	अ० " अ.	२४ २
खर्व	" " "	१२ २	खुङ्	भ्वा. आ. "	२१ १
खल	" " "	१२ १	ग		
खव	क्र्या. " "	४० २	गज	भ्वा. प. से.	५ २
खष	भ्वा. " "	१४ २	गज	" " "	६ १
खाह	" " "	२ १	गज	चु० प० "	४३ २
खिट	" " "	७ १	गजि	भ्वा० " "	५ २
खिद	दि० आ. अ.	२६ २	गड	" " "	१६ २
खिद	तु० प० "	३६ २	गडि	" " "	२ २
खिद	ह० आ. "	३७ २	गडि	" " "	८ १
खुजु	भ्वा. प. से.	५ १	गण	चु० उ० "	४७ २
खुड	तु० " "	३५ १	गद	भ्वा. प० "	२ २
खुडि	चु० " "	४२ १	गदी	चु० उ० "	४८ १
खुर	तु० " "	३४ १	गदगद	कं० प० "	५१ २
खुर्द	भ्वा.आ० "	१ २	गन्ध	चु० आ० "	४४ १
खेट	चु० उ० "	४८ १	गम्ल	भ्वा. प. अ.	२१ २
[खेड	" " "	४८ १]	गर्ज	" " से.	५ २
खेला	कं० प० "	५१ २	गर्ज	चु० " "	४३ २
खेल	भ्वा. " "	११ २	गर्द	भ्वा. " "	२ २
खेल	" " "	११ २	गर्द	चु० " "	४३ २
खेव	" आ० "	११ ११	गर्ध	" " "	४३ २

घातवः	गणादयः	पृ० पा०	घातवः	गणादयः	पृ० पा०
गर्बं	भ्वा. प. से.	६ २	गुदं	भ्वा. आ. से.	१ २
गर्वं	" " "	१२ २	गुघं	दि० प० "	२८ १
गर्वं	चु० आ. "	४६ १	गुघं	क्रया. " "	४० १
गर्हं	भ्वा. " "	१३ २	गुप	भ्वा. आ. "	२१ २
गर्हं	चु० उ० "	४७ २	गुप	दि० प० "	३१ २
गल	भ्वा. प० "	१२ १	गुप	चु० उ० "	४६ १
गल	चु० आ. "	४४ २	गुप्	भ्वा. प० "	६ १
गल	" उ० "	४५ १	गुफ	तु० " "	३३ २
गल्भ	भ्वा. आ. "	६ १	गुम्फ	" " "	३३ २
गल्ह	" " "	१३ २	गुरी	तु० आ. "	३५ २
गवेष	चु० उ० "	४८ २	गुदं	भ्वा. " "	१ २
गा	जु० प० अ.	२७ २	गुदं	चु० प० "	४३ २
गाङ्	भ्वा. आ. "	२१ १	गुर्वी	भ्वा. " "	१२ १
गाधृ	" " से.	१ १	गुहृ	" उ० "	१६ २
गाहृ	" " "	१४ १	गूर	चु० आ. "	४४ २
गु	तु० प० अ०	३५ २	गूरी	दि० " "	२६ १
गुङ्	भ्वा. आ. "	२१ १	गृ	भ्वा. प. अ.	२० २
गुङ्	" " "	२१ १	गृज	" " से.	५ २
गुज	" प० से.	५ १	गृजि	" " "	५ २
गुज	तु० " "	३४ २	गृधु	दि० प० "	३१ २
गुजि	भ्वा. " "	५ १	गृह	चु० आ० "	४८ २
गुठि	चु० " "	४२ १	गृहृ	भ्वा. " "	१४ १
गुड	तु० " "	३४ २	गृ	तु० प० "	३६ १
गुडि	चु० " "	४२ १	गृ	क्रया. " "	३६ २
गुरा	" उ० "	४८ २	गृ	चु० आ. "	४४ २

[illegible]

धातवः	गणादयः	पृ०	पा०	धातवः	गणादयः	पृ०	पा०
घूरी	दि० आ. से.	२६	१	चडि	चु० प० से.	४२	१
घूर्ण	भ्वा०,, "	६	२	चण	भ्वा०,, "	१७	१
घूर्ण	तु० प० "	३४	१	चते	" उ० "	१६	१
घृ	भ्वा०,, अ.	२०	२	चदि	भ्वा० प० "	२	२
घृ	जु०,, "	२७	१	चदे	" उ० "	१६	१
घृ	चु०,, से.	४३	२	चन	" प० "	१७	१
घृणि	भ्वा.आ. "	६	२	[चन	चु० उ० "	४७	२]
घृणु	त० उ० "	३८	१	चप	भ्वा. प० "	६	१
घृषु	भ्वा. प० "	१५	१	[चप	चु०,, "	४३	१]
घ्रा	भ्वा. प. अ.	२०	२	चपि	",, "	४२	२
ङ				चम	भ्वा०,, "	१७	२
ङुङ्	भ्वा. आ. अ..	२१	१	चमु	",, "	१०	२
च				चमु	स्वा. प. "	३२	२
चक	भ्वा.आ. से.	३	१	चय	भ्वा. आ. "	१०	२
चक	" प० "	१६	२	चर*	" प० "	१२	१
चकासृ	अ.," "	२५	१	चर	चु० उ० "	४५	२
चकक	चु०,, "	४२	१	चर्करीतश्च†	अ० प०,, "	२५	२
चक्षिङ्	अ. आ. अ.	२३	१	चरण	कं०,, "	५१	२
चञ्चु	भ्वा. प. से.	५	१	चर्च	भ्वा.," "	१५	१
चट	चु० उ० "	४५	१	चर्च	तु०,, "	३३	२
चटे	भ्वा. प० "	७	१	चर्च	चु० उ० "	४५	१
चडि	" आ. "	६	२	चर्च x	भ्वा. प० "	६	२

* गती भक्षणे च ।

† यह धातु नहीं है गणसूत्र है ॥

x गती अदने च ॥ सं० ॥

धातवः	गणादयः	पृ० पा०	धातवः	गणादयः	पृ० पा०
चर्व	भ्वा. प० से.	१२ २	चुच्य	भ्वा० प० से.	११ १
चल	" " "	१८ १	चुट	तु० " "	३५ १
चल	तु० " "	३४ २	चट	चु० " "	४२ २
चल	चु० " "	४२ २	चट्ट	चु० प० "	४१ २
चलिः	भ्वा० " "	१७ १	चुटि	" " "	४३ २
चष	" उ० "	१६ २	चुड	तु० " "	३५ १
चह	" प० "	१५ १	चुडि	भ्वा. " "	७ २
चह	चु० " "	४३ १	चुहु	" " "	८ १
चह	" उ० "	४८ १	चुद	चु० " "	४२ १
चायू	भ्वा. " "	१६ २	चुप	भ्वा. " "	६ १
चित्र	स्वा. उ. अ.	३२ १	चुबि	" " "	६ २
चित्र	चु० प. से.	४३ १	चुबि	चु० " "	४३ १
चिट	भ्वा० प० "	७ १	चुर	" " "	४१ १
चित	चु० आ. "	४४ १	चुरण	कं० " "	५१ २
चिति	" प० "	४१ १	चुल	चु० " "	४२ २
चिती	भ्वा. " "	२ १	चुल्ल	भ्वा. " "	११ २
चित्र	चु० उ० "	४६ १	चूरी	दि० आ० "	२६ १
चिरि	स्वा. प. "	३२ २	चूर्ण	चु० प० "	४१ १
चिल	तु० " "	३४ २	चूर्ण	" " "	४३ १
चिल्ल	भ्वा. " "	११ २	चूष	भ्वा. " "	१४ २
चीक	चु० उ० "	४७ १	चृती	तु० " "	३४ १
चीभृ	भ्वा. आ. "	८ २	चृप	चु० उ० "	४६ २
चीव	चु० उ० "	४६ १	चेल	भ्वा. प० "	११ २
चीवृ	भ्वा. " "	१६ १	चेष्ट	" आ० "	६ १
चुक्क	चु० प० "	४२ १	च्यु	चु० उ० "	४५ २

धातवः	गणादयः	पृ० पा०	धातवः	गणादयः	पृ० पा०
क्युङ्	भ्वा.आ. अ.	२१ १	ज		
क्युतिर्	॥ प० से.	२ १	जक्ष	अ० प० से०	२५ १
[क्युस	चु० उ० ॥	४२ २]	जज	भ्वा.०, ॥ ॥	५ २
छ			जजि	॥ ॥ ॥	५ २
छद	चु० उ० से.	४६ २	जट	॥ ॥ ॥	७ १
छद	॥ ॥ ॥	४७ १	ज्रन	॥ ॥ ॥	२७ २
छद	॥ ॥ ॥	४६ २	जनी	भ्वा० ॥ ॥	१७ २
छदि	॥ प० ॥	४२ १	जनी	दि० आ. ॥	२६ १
छदिः[र्]	भ्वा. ॥ ॥	१७ १	जप*	भ्वा. प. ॥	६ १
छभु	भ्वा. ॥ ॥	१० २	जभि	चु० उ० ॥	४५ १
छर्द	चु० ॥ ॥	४२ १	जभी	भ्वा. आ. ॥	८ २
छष	भ्वा.उ० ॥	१६ २	जमु	॥ प० ॥	१० २
छिदिर्	रु० उ० अ०	३७ १	जर्ज	॥ ॥ ॥	१५ १
छिद्र	चु० ॥ से०	४६ २	जज	तु० ॥ ॥	३३ २
छुट	तु० प० ॥	३५ १	जल	भ्वा०, ॥ ॥	१८ १
छुड	॥ ॥ ॥	३५ १	जल	चु० ॥ ॥	४१ १
छुप	॥ ॥ अ.	३६ १	जल्प	भ्वा०, ॥ ॥	६ १
छुर	॥ ॥ से.	३४ १	जष	॥ ॥ ॥	१४ २
[उच]छृदिर्	रु० उ० ॥	३७ १	जसि	चु० ॥ ॥	४३ २
छृदी	चु० ॥ ॥	४६ २	जसु	दि० प० ॥	३० २
छृप	॥ ॥ ॥	४६ २	जसु	चु० ॥ ॥	४४ १
छेद	॥ ॥ ॥	४६ २	जसु	॥ उ० ॥	४५ १
छो	दि० प० अ०	२६ १	जागृ	अ. प० ॥	२५ १

धातवः	गणादयः	पृ०	पा०	धातवः	गणादयः	पृ०	पा०
जि	भ्वा. प० अ०	१२	१	जृष्	दि० प० से०	२८	२
जि	" " "	२०	२	जेष्टृ	भ्वा. आ. "	१३	२
[जिमु	भ्वा. " से०	१०	२]	जेहृ	भ्वा. " "	१३	२
जिरि	स्वा. " "	३२	२	जै	" प० अ०	२०	१
जिवि	भ्वा. " "	१२	२	ज्ञप	चु० " से०	४३	१
जिवि	चु० उ०	"	४६	ज्ञा	भ्वा. " "	१७	१
जिषु	भ्वा. प०	"	१४	ज्ञा	क्रया. " अ.	४०	१
जीव	" " "	१२	१	ज्ञा	चु० उ० से०	४५	१
जुगि	भ्वा. " "	४	१	ज्या	क्रया. प. अ.	३६	२
जुङ्	" आ. अ.	२१	१	ज्युङ्	भ्वा. आ. "	२१	१
जुड	तु० प० से०	३४	१	ज्झि	" प० "	२०	२
जुड	" " "	३५	१	ज्झि	चु० उ० से०	४६	२
जुड	चु० " "	४३	२	ज्वर	भ्वा. प.	"	१६
जुतृ	भ्वा. आ.	"	२	ज्वल	" " "	१७	१
जुन	तु० प०	"	३४	ज्वल	" " "	१७	२
जुष	चु० उ०	"	४७	ज्वल	" " "	१८	१
जुषी	तु० आ.	"	३३				
जूरी	दि० " "	२६	१	झ			
जूष	भ्वा. प०	"	१४	झट	भ्वा. प. से.	७	१
जूभि	" आ०	"	८	झमु	" " "	१०	२
जू	क्रया. प.	"	३६	झर्झ	" " "	१५	१
जू	चु० उ०	"	४६	झर्झ	तु० " "	३३	२
जूष्	भ्वा० प०	"	१७	झष	भ्वा. " "	१४	२
				झष	" उ० "	१६	२

धातवः गणादयः पृ० पा०

भृ क्रधा. प० से. ३६ २

भृष् दि० „ „ २८ २

ट

टकि चु० प० से० ४३ १

टल भ्वा. „ „ १८ १

टिक „ आ० „ ३ १

टीकृ „ „ „ ३ १

ट्वल „ प० „ १८ १

ड

डप चु० आ. से. ४४ १

डिप दि० प० „ ३१ २

डिप तु० „ „ ३४ २

डिप चु० „ „ ४४ १

डिप „ आ० „ ४४ १

डीङ् भ्वा. „ „ २१ १

डीङ् दि० „ „ २८ २

ढ

ढीकृ भ्वा. आ. से. ३ १

ण

णक्ष भ्वा. प. से. १४ १

णख „ „ „ ४ १

धातवः गणादयः पृ० पा०

णखि भ्वा. प. से. ४ १

णट „ „ „ ७ १

णट „ „ „ १६ २

णद „ „ „ २ २

णद चु० उ० „ ४६ १

णभ भ्वा. आ. „ १६ १

णभ दि० प० „ ३१ २

णभ क्रधा. „ „ ४० २

णम भ्वा. „ अ. २१ २

णय† „ आ. से. १० २

णल „ प० „ १८ १

णश दि० „ „ ३० १

णस भ्वा. आ. „ १३ २

णह दि० उ. अ. २६ २

णासृ भ्वा. आ. से. १३ २

णिक्ष „ प० „ १४ १

णिजि अ० आ० „ २३ २

णिजिर् जु० उ० अ० २६ २

णिदि भ्वा. प० से. २ २

णिद्व „ उ० „ १६ १

णिल तु० प० „ ३४ २

णिवि भ्वा. „ „ १२ २

णिश „ „ „ १५ १

धातवः गणादयः पृ० पा०

णिसि	अ० आ० से.	२३	२
णील	भ्वा. प० „	११	२
णीञ्	„ उ. अ.	२०	१
णीव	„ प० से.	१२	१
णु	अ० „ „	२४	१
णुद	तु० उ० अ०	३३	१
णुद	„ प० „	३६	२
णू	„ „ से०	३५	२
षेह	भ्वा. उ० „	१६	१
षेषू	„ आ. से	१३	२
त			
तक	भ्वा. प. से.	३	२
तकि	„ „ „	३	२
तक्ष	„ „ „	१४	१
तक्षू	„ „ „	१४	१
तगि	„ „ „	४	१
तञ्चु	„ „ „	५	१
तञ्चू	रु० „ „	३७	२
तट	भ्वा. „ „	७	१
तड	चु० „ „	४२	२
तड	„ उ० „	४६	१
तडि	भ्वा. आ. „	६	२
तडि	चु० „ „	४४	१
तनु	त० उ० „	३८	१
तनु	चु० „ „	४७	१

धातवः गणादयः पृ० पा०

तन्तस्	कं० प० से.	५१	१
तप	भ्वा. „ अ.	२१	२
तप	दि० आ. „	२६	१
तप	चु० उ० से०	४६	२
तमु	दि० प० „	३०	२
तय	भ्वा. आ. „	१०	२
तरण	कं० प० से.	४२	२
तर्क	चु० उ० „	४६	१
तर्ज	भ्वा. प० „	४४	१
तर्ज	चु० आ. „	५	२
तर्द	भ्वा. प. „	२	२
तल	चु० „ „	४२	२
तसि	„ उ० „	४५	१
तसु	दि० प० „	३०	२
तायृ	भ्वा. आ. „	१०	२
तिक	स्वा. प० „	३२	२
तिकृ	भ्वा. आ. „	३	२
तिग	स्वा. प. „	३२	२
तिज	भ्वा. आ. „	२१	२
तिज	चु० प० „	४३	२
तिपृ	भ्वा. आ. „	८	२
तिम	दि० प० से०	१८	२
तिरस्	कं० „ „	५२	१
तिल	भ्वा० „ „	११	२
तिल	तु० „ „	३४	२

धातवः गणादयः पृ० पा०

तिल	चु०	"	"	४२	२
तिल्ल	भ्वा०	"	"	११	२
तीकृ	"	आ.	"	३	२
तीम	दि०	प०	"	२८	२
तीर	चु०	उ०	"	४६	१
तीव	भ्वा.	प०	से.	१२	१
तु	अ०	"	अ.	२४	१
तुज	भ्वा.	"	से.	५	२
तुज	चु०	"	"	४१	२
तुजि	भ्वा.	"	"	५	२
तुजि	चु०	"	"	४१	२
तुजि	"	उ०	"	४६	१
तुट	तु०	प०	"	३५	१
तुड	"	"	"	३५	१
तुडि	भ्वा.	आ.	"	६	२
तुडू	"	"	"	८	१
तुण	तु०	"	"	३४	१
[तत्थ	चु०	"	"	५०	१]
तुद	तु०	उ०	अ०	३३	१
तुप	भ्वा.	प.	से.	६	१
तुप	तु०	"	"	३३	२
तुफ	भ्वा.	"	"	६	१
तुफ	तु०	"	"	३३	२
तुबि	भ्वा.	"	"	६	२
तुबि	चु०	"	"	४३	२

धातवः गणादयः पृ० पा०

तुभ	भ्वा.	आ.	से.	१६	१
तुभ	दि०	प०	"	३१	२
तुभ	क्रया.	"	"	४०	२
तुम्प	भ्वा.	"	"	६	१
तुम्प	तु०	"	"	३३	२
तुम्फ	भ्वा.	"	"	६	१
तुम्फ	तु०	"	"	३३	२
तुर	जु०	"	"	२७	२
तुरण	कं०	"	"	५१	२
तुर्वी	भ्वा.	"	"	१२	१
तुल	चु०	"	"	४२	२
तुष	दि०	"	अ०	३०	१
तुस	भ्वा.	"	से०	१५	१
तुहिर्	"	"	"	१५	२
तूडू	"	प०	"	८	१
तूण	चु०	आ०	"	४४	१
तूरी	दि०	"	"	२६	१
तूल	भ्वा०	प०	"	११	२
तूष	"	"	"	१४	२
तूक्ष	"	"	"	१४	१
तृणु	तना.	उ०	"	३८	१
[उ]तृदिर्	रु०	"	"	३७	१
तृप	दि०	प०	अ०	३०	१
तृप	स्वा.	"	से.	३३	२
तृप	तु०	"	"	३३	२

वातवः	गणादयः	पृ०	पा०	वातवः	गणादयः	पृ०	पा०
तृप	चु० उ० से.	४६	२	व्रुट	चु० आ० से.	४४	२
तृफ	तु० प० "	३३	२	व्रुप	भ्वा० प० "	६	१
तृम्प	" "	३३	२	व्रुफ	" "	६	१
तृम्फ	" "	३३	२	व्रुम्प	" "	६	१
[त्रि]तृष दि०	" "	३१	१	व्रुम्फ	" "	६	१
तृह	रु० "	३७	२	त्रैङ्	" "	अ० २१	१
तृह्र	तु० "	३४	२	त्रौकृ	" "	से. ३	१
तृह्र	" "	३४	२	त्वक्षू	" प० "	१४	१
तृ	भ्वा. "	२१	१	त्वगि†	" "	५	१
तेज	" "	५	२	त्वच	तु० "	३३	२
तेपृ०	" आ.	८	२	त्वञ्चु	भ्वा. "	५	१
तेवृ	" "	११	१	[त्रि]त्वरा	" आ० "	१६	२
त्यज	" प० अ.	२१	२	त्विष	" उ० अ०	२२	२
त्रकि	" आ. से.	३	१	त्सर	" प० से०	१२	१
त्रख	" प० "	४	१	थ			
त्रखि	" "	४	१	थिपृ	भ्वा. आ. से.	८	२
त्रदि	" "	२	२	थुह	तु० प० "	३५	१
त्रपि	" "	१७	२	थुर्वी	भ्वा. "	१२	१
त्रपूष्	" आ० "	८	२	थेपृ	" आ० "	७	२
त्रस	चु० उ० "	४५	२	द			
त्रसि	" "	४६	१	दक्ष	भ्वा. आ. से.	१३	१
त्रसी	दि० प० "	२८	१	दक्ष	" "	१६	२
व्रुट	तु० "	३५	१				

धातवः	गणादयः	पृ० पा०	धातवः	गणादयः	पृ० पा०
दघ	स्वा० प० से०	३२ २	दिहि	भ्वा. प० से.	१२ १
दण्ड	चु० उ० ६	॥ २	दिवु	दि० ॥ ॥	२८ १
दद	भ्वा. आ.	॥ १ २	दिबु	चु० आ० ॥	४४ २
दघ	॥ ॥ ॥	१ १	दिवु	॥ उ० ॥	४५ १
दमु	दि० प० ॥	३० २	दिश	तु० ॥ अ.	३३ १
दम्भु	स्वा. ॥ ॥	३२ २	दिह	अ० ॥ ॥	२३ १
दय	भ्वा. आ.	॥ १० २	दीक्ष	भ्वा. आ से.	१३ १
दग्निद्रा	अ० प० ॥	२५ १	दीङ्	दि० ॥ अ०	२८ २
दल	भ्वा. ॥ ॥	१२ १	दीघीङ्	अ० ॥ से०	२५ २
दल	चु० उ० ॥	४५ १	दीधी	दि० ॥ ॥	२६ १
दलि	भ्वा० प० ॥	१७ २	दु	भ्वा. प. अ.	२० २
दशि	चु० आ० ॥	४४ १	[डु] दु	स्वा० ॥ ॥	३२ १
दक्षि	॥ उ० ॥	४६ १	दुःख	चु० उ० से०	४६ २
दस	॥ ॥ ॥	४४ १	दुःख	कं० प० ॥	५१ १
दसि	॥ ॥ ॥	४४ १	दुर्वी	भ्वा. ॥ ॥	१२ १
दसि	॥ ॥ ॥	४६ १	दुल	चु० ॥ ॥	४२ २
दसु	दि० प० ॥	३० २	दुवस्	कं० ॥ ॥	५२ १
दह	भ्वा. ॥ अ.	२२ १	दुष	दि० ॥ अ०	३० १
[डु]दाज्	चु० उ० ॥	२६ २	दुह	अ० उ० ॥	२३ १
दाण्	भ्वा. प० ॥	२० २	दुहिर	भ्वा. प. से.	१५ २
दान	॥ उ० से०	२२ १	दृङ्	दि० आ० ॥	२८ २
दाप्	अ० प० अ०	२४ २	ह	स्वा० प० ॥	३२ २
दाश्रु	भ्वा. उ. से.	१६ २	हङ्	तु० आ. अ.	३६ १
दाश	स्वा. प० ॥	३२ २	हप	दि० प० ॥	३० १
दासृ	भ्वा. उ० ॥	१६ २	हय	तु० ॥ से०	३२ २

धातवः	गणादयः	पृ० पा०	धातवः	गणादयः	पृ० पा०
हप	चु० उ० से.	४६ २	द्राखृ	भ्वा. प० से०	३ २
हफ	तु० प० „	३३ २	द्राघृ	„ आ. „	३ २
हभ	चु० उ० „	४६ २	द्राङ्	„ „ „	६ २
हभी	तु० प० „	३४ १	द्राह	„ „ „	१३ २
हभी	चु० उ० „	४६ २	द्रु	„ प० अ०	२० २
हम्फ	तु० प० „	३३ २	द्रुण	तु० „ से०	३४ १
हशिर्	भ्वा. „ अ.	२२ १	द्रुह	दि० „ „	३० १
हह	„ „ से.	१५ २	द्रूत्र्	क्र्या. उ० „	३६ १
हहि	„ „ „	१५ २	द्रैकृ	भ्वा. आ. „	३ १
दृ	„ „ „	१७ १	द्रै	„ प० अ०	२० १
दृ	क्र्या. „ „	३६ २	द्विष	अ० उ० „	२३ १
देङ्	भ्वा. आ. अ.	२१ १	घ		
देवृ	„ „ से०	११ १			
दैप्	„ प० अ०	२० १	घक्व	चु० प० से०	४२ १
दो	दि० „ „	२६ १	[घण	भ्वा. „ „	१० १]
दंश	भ्वा. „ „	२२ १	घन	जु० „ „	२७ २
द्यु	अ० „ „	२४ १	घवि	भ्वा. „ „	१२ २
द्युत	भ्वा. आ. से.	१५ २	[डु]धात्र्	जु० उ० अ०	२६ २
द्यै	„ प० अ०	२० १	धावृ	भ्वा. „ से.	१३ १
द्रम	„ „ से०	१० १	धि	तु० प० अ०	३५ २
द्रा	अ० „ अ०	२४ २	धिक्ष	भ्वा. आ. से.	१३ १
द्राक्षि	भ्वा० „ से.	१४ २	धिवि	„ प० „	१२ २
			धिष	जु० „ „	२७ २

धातवः	गणादयः	पृ०	पा०	धातवः	गणादयः	पृ०	पा०
धीङ्	दि० आ. अ.	२८	२	धोऋ	भ्वा. प. से.	१२	१
धुक्ष	भ्वा. आ. से.	१३	१	ध्मा	" " अ०	२०	२
धुञ्	स्वा. उ. अ.	३२	१	ध्यै	" " "	२०	१
धुर्वी	भ्वा. प. से.	१२	१	घञ	" " से०	५	२
धू	तु० " "	३५	२	घञि	" " "	५	२
धूञ्	स्वा. उ. अ.	३२	१	घण	" " "	१०	१
धूञ्	कथा. " से.	३६	१	[उ]घस कथा. " "	" "	४०	२
धूञ्	चु० " "	४७	१	[उ]घस चु० उ०	" "	४५	२
धूप	भ्वा. प० " "	६	१	घ्राक्षि	भ्वा. प० " "	१४	२
धूप	चु० उ० " "	४६	१	घ्रासृ	" " "	३	२
धूरी	दि० आ० " "	२६	१	घ्राघृ	" आ. " "	३	२
[धूश	चु० प० " "	४३	१]	घ्राङ्	" " "	६	२
[धूष	" " " "	४३	१]	घ्रु	" प० अ०	२०	२
धूस	" " " "	४३	१	घ्रु	तु० " "	३५	२
धृङ्	भ्वा. आ. अ.	२१	१	घ्रुव	" " से०	३५	२
धृङ्	तु० " "	३६	१	घ्रुकृ	भ्वा. आ. " "	३	१
धृज	भ्वा. प० से०	५	२	घ्रै	" प० अ०	२०	१
धृजि	" " " "	५	२	घ्वज	" " से.	५	२
धृञ्	" उ० अ०	२०	१	घ्वजि	" " "	५	२
धृष	चु० " से०	४७	२	घ्वण	" " "	१०	१
[जि]धृषा	स्वा. प० " "	३२	२	घ्वन	" " "	१७	१
धृ	कथा. " "	३६	२	घ्वन	" " "	१८	१
धेकृ	चु० उ० " "	४६	१	घ्वन	चु० उ० " "	४८	२
धेट्	भ्वा. प. अ.	२०	१	ध्वनि	भ्वा. प. " "	१७	२
धेपृ	" आ. से.	८	२				

धातवः	गणादयः	पृ०	पा०	धातवः	गणादयः	पृ०	पा०
व्वंसु०	भ्वा. आ. से.	१६	१	पचि	भ्वा. आ० से.	४	२
व्वाक्षि	" प० "	१४	२	पचि	चु० प० "	४३	२
व्वृ	" " अ०	२०	२	पट	भ्वा. " "	७	१
न				पट	चु० उ० "	४५	१
नक्क	चु० प० से०	४२	१	पट	' " "	४७	२
नट	" " "	४१	१	पठ	भ्वा. प० "	७	२
नट	" उ० "	४६	१	पडि	" आ० "	६	२
[डु]नदि	भ्वा. प० "	२	२	पडि	चु० प० "	४२	२
[नम	" " "	१७	२]	पण	भ्वा. आ. "	६	२
नर्द	" " "	२	२	पत	चु० उ० "	४८	१
नल	चु० उ० "	४६	१	पत्त	भ्वा. प "	१८	१
नाथृ	भ्वा. आ. "	१	१	पथ	चु० " "	४१	२
नाथृ	" " "	१	१	पथि	" " "	४२	१
निवास	चु० उ० "	४८	२	पथे	भ्वा. " "	१८	१
निष्क	" आ० "	४४	१	पद	दि. आ. अ.	२६	२
नृती	दि० " "	२८	१	पद	चु० " से.	४८	२
नृ	भ्वा. " "	१७	१	पन	भ्वा. " "	६	२
नृ	क्रधा. " "	३६	२	पम्पस	कं० प० "	५१	१
प				पय	भ्वा. आ. "	१०	२
पक्ष	भ्वा. प. से.	१४	१	पयस	कं० प० "	५२	२
पक्ष	चु० " "	४१	१	[पण]	चु० उ० "	५०	१]
[पु]पचा[ष]	भ्वा. उ. अ.	२२	१	पर्द	भ्वा. आ. "	२	१
				पर्व	" प० "	६	१

घातवः	गणादयः	पृ० पा०	घातवः	गणादयः	पृ० पा०
पर्व	भ्वा. प० से.	६ १	पिस	चु० प० से०	४१ २
पर्व	" " "	१२ १	पिसि	" उ० "	४६ १
पल	" " "	१८ १	पिसृ	भ्वा. प० "	१५ १
पल्पूल	चु० उ० "	४८ १	पीङ्	दि. आ. अ.	२८ २
पश	" उ० "	४५ १	पीड	चु० प० से०	४१ १
पष	" " "	४८ १	पील	भ्वा. " "	११ २
पसि	" प० "	४२ २	पीव	" " "	१२ १
पा	भ्वा. " अ०	२० २	पुट	" " "	७ २
पा	अ० " "	२४ २	पुट	तु० " "	३४ २
पार	चु० उ० से०	४६ १	पुट	चु० उ० "	४५ २
पाल	" प० "	४२ २	पुट	" " "	४६ १
पि	तु० " अ०	३५ २	पुटि	" " "	४६ १
पिच्छ	चु० " से०	४२ १	पुट्ट	" प० "	४१ २
पिज	" " "	४१ २	पुड	तु० " "	३५ १
पिजि	अ० आ० "	२३ २	पुडि	भ्वा. " "	७ २
पिजि	चु० प० "	४१ २	पुण	तु० " "	३४ १
पिजि	" उ० "	४६ १	[पुण	चु० " "	४३ १]
पिट	भ्वा. प० "	७ १	पुथ	दि० " "	२८ १
पिठ	" " "	७ २	पुथ	चु० उ० "	४६ १
पिडि	" आ० "	६ २	पुथि	भ्वा. प० "	२ १
पिडि	चु० प० "	४४ १	पुर	तु० " "	३४ २
पिवि	भ्वा. " "	१२ २	पुर्व	भ्वा. " "	१२ १
पिश	तु० " "	३६ २	पुल	" " "	१८ १
पिश	चु० " "	४२ २	पुल	चु० " "	४२ २
पिष्ट	रु० " "	३७ २	पुष	भ्वा. " "	१४ २

धातवः	गणादयः	पृ०	पा०	धातवः	गणादयः	पृ०	पा०
पुष	दि० प० अ.	३०	१	पृथ	चु० प० से.	४१	२
पुष	क्र्या. „ से.	४०	२	पृषु	भ्वा. „ „	१५	१
पुष	चु० उ० „	४५	२	पृ	जु० „ „	२६	२
पुष्प	दि० प० „	२८	१	पृ	क्र्या. „ „	३६	१
पुस्त	चु० „ „	४२	१	[पृ	चु० „ „	४१	१]
पुंस	„ „ „	४३	१	पेल्	भ्वा. „ „	११	२
पूङ्	भ्वा. आ. „	२१	१	पेवृ	„ आ० „	११	१
पूज	चु० प० „	४३	१	पेषृ	„ „ „	१३	२
पूज्	क्र्या. उ० „	३६	१	पेसृ	„ प० „	१५	१
पूयी	भ्वा. आ. „	१०	२	पै	„ „ अ०	२०	१
पूरी	दि० „ „	२६	१	पैणृ	„ „ से०	१०	१
पूरी	चु० उ० „	४६	१	[ओ]प्यायी	„ आ. „	१०	२
पूर्ण	„ प० „	४३	१	प्यङ्	„ „ अ०	२१	८
पूल	भ्वा. „ „	११	२	प्रछ	तु० प० „	३६	१
पूल	चु० „ „	४३	१	प्रथ	भ्वा. आ. से.	१६	१
पूष	भ्वा. „ „	१४	२	प्रथ	चु० प० „	४१	२
पृ	जु० „ अ०	२६	१	प्रस	भ्वा आ, „	१६	१
पृ	स्वा. „ „	३२	१	प्रा	अ० प० अ०	२४	२
पृङ्	तु० आ० „	३५	२	प्रीङ्	दि० आ० „	२६	१
पृच	चु० उ० से०	४६	२	प्रीज्	क्र्या. उ० „	३६	१
पृची	अ० आ० „	२३	२	प्रीज्	चु० „ से०	४७	१
पृची	ह० प० „	३७	२	प्रुङ्	भ्वा. आ. अ.	२१	१
पृजि	अ० आ० „	२३	२	प्रुष	क्र्या. प. से०	४०	२
पृङ्	तु० प० „	३४	१	प्रुषु	भ्वा. „ „	१५	१
पृण	„ „ „	३४	१	प्रेषृ	„ आ० „	१३	२

घातवः	गणादयः	पृ०	पा०	घातवः	गणादयः	पृ०	पा०
प्रोथु	भ्वा. उ० से.	१६	१	बघ	चु० प० से०	४१	१
प्लक्ष	" " "	१६	२	बन्ध	क्रया. " अ०	४०	१
प्लिह	" आ० "	१३	२	बर्ब	" " "	६	१
प्ली	क्रया. प. अ.	३६	२	बर्ह	" आ० "	१३	२
प्लुङ्	भ्वा. आ. "	२१	१	बर्ह	चु० प० "	४६	१
प्लुष	दि० प० से०	२८	१	बर्ह	" उ० "	४३	२
प्लुष	" " "	३१	१	बल	भ्वा. प. से.	१८	१
प्लुष	क्रया. " "	४०	२	बल	चु० " "	४३	१
प्लुषु	भ्वा. " "	१५	१	बल्ह	भ्वा. आ. "	१३	२
प्ला	अ० " अ०	२४	२	बसु	दि० " "	३०	२
फ				बस्त	चु० आ० "	४४	१
फक्क	भ्वा. प. से.	३	२	बाघृ	भ्वा. " "	१	१
फण	" " "	१७	२	बाह	" " "	१३	२
फल	" " "	११	२	बिट	" " "	७	१
[गि]फलः	" " "	११	२	बिदि	" " "	२	२
[फुल	तु० " "	३५	१]	बिल	तु० " "	३४	२
फुल्ल	" " "	११	२	बिल	चु० " "	४२	२
फेल्ह	" " "	११	२	बुक्क	भ्वा. " "	३	२
ब				बुक्क	चु० उ० "	४५	२
बरा	भ्वा. प० से.	१०	१	बुगि	भ्वा. प० "	४	१
बद	" " "	२	२	बुघ	" " "	१८	२
बघ	" आ० "	२१	२	बुघ	दि. आ. अ.	२६	२
				बुधिर्	भ्वा. उ. से.	१६	१
				[ज]बुद्धिर्	" " "	१६	२
				बुल	चु० प० "	४२	२

धातवः	गणादयः	पृ० पा०	धातवः	गणादयः	पृ० पा०
बुस०	दि० प० से०	३१ १	भर्त्स	चु० आ० से०	४४ १
बुस्त	चु० " "	४२ १	भल	भ्वा. " "	११ १
बृह	भ्वा. प० से०	१५ २	भल	चु० " "	४४ २
बृहिं	" " "	१५ २	भल्ल	भ्वा. " "	११ १
बृहि	चु० उ० "	४६ १	भष	" प० "	१४ २
बृहिर्	भ्वा. प० "	१५ २	भस	जु० " "	२७ १
बृह्	तु० " "	३४ २	भा	अ० " अ.	२४ २
ब्रूञ्	अ० उ० अ०	२४ १	भाज	चु० उ० से०	४८ २
ब्रूस	चु० प० से०	४३ २	भाम	भ्वा. आ. "	६ २
ब्युस	दि० " "	३० २	भाम	चु० उ० "	४८ १
अ			भाष	भ्वा. आ. "	१३ १
भक्ष	चु० प० से०	४१ १	भासृ	" " "	१३ २
भज	भ्वा. उ. अ.	२२ १	भिक्ष	" " "	१३ १
भज	चु० " से०	४५ १	भिदि	" प० "	२ २
भजि	" " "	४६ १	भिदिर्	रु० उ० अ०	३७ १
भक्षो	रु० प० अ०	३७ २	भिषज्	कं० प० से०	५१ २
भट	भ्वा. " से०	७ १	भिषणज्	" " "	५१ २
भट	" " "	१६ २	[त्रि]भी	जु० " अ०	२६ १
भडि	" आ. "	६ २	भुज	रु० " "	३७ २
भडि	चु० प० "	४२ १	भुजो	तु० " "	३६ १
भण	भ्वा. " "	१० १	भुरण	कं० प० से०	५१ २
भदि	" आ. "	१ २	भुवो	चु० उ० "	४५ २
भर्ष	" प० "	१२ २	भू	भ्वा. प० "	१ १

घातवः	गणादयः	पृ० पा०	घातवः	गणादयः	पृ० पा०
भू	चु० आ० से.	४७ २	[टु]आश्रु भ्वा. आ. से.	१७ २	
भूष	भ्वा. प० "	१४ २	अी कथा. प. अ.	४० १	
भूष	चु० उ० "	४५ १	अूण चु० आ. से.	४४ २	
भृजी	भ्वा. आ. "	४ २	अैजू भ्वा. " "	४ २	
भृज्	" उ. अ.	२० १	अैषु " उ० "	१६ २	
[डु]भृज्	जु० " "	२६ १	भ्लक्ष " " "	१६ २	
भृड	तु० प० से०	३५ १	[टु]भ्लाश्रु " आ० "	१७ २	
भृशि	चु० उ० "	४६ १	भ्लेषु " उ० "	१३ २	
भृशु	दि० प० "	३१ १			
भू	कथा. " "	३६ १	मकि भ्वा. आ. से.	३ १	
भेषु	भ्वा. उ० "	१६ २	मकि " " "	३ १	
भ्यस	" आ० "	१३ २	मख " प० "	४ १	
अक्ष	" उ० "	१६ २	मखि " " "	४ १	
अण	" प० "	१० १	मगध कं० " "	५१ १	
अमु	" " "	१८ १	मगि भ्वा. " "	४ १	
अमु	दि० " "	३० २	मघिः " आ० "	३ २	
अशु	भ्वा. आ० "	१६ १	मघि " प० "	४ १	
अंशु	" " "	१६ १	मच " आ० "	४ २	
अंशु	दि० प० "	३१ १	मचि " " "	४ २	
अंसु	भ्वा. आ. "	१६ १	मठ " प० "	७ २	
अस्ज	तु० उ० अ०	३३ १	गठि " आ० "	६ १	
आजू	भ्वा. आ. से.	४ २	मडि " " "	६ १	
[टु]आजू	" " "	१७ २	मडि " प० "	७ २	

धातुसूचीपत्रम्

८१

धातवः	गणादयः	पृ०	पा०	धातवः	गणादयः	पृ०	पा०
मडि	चु० प० से.	४२	१	मसी	दि० प० से०	३१	१
मण	भ्वा. „	१०	१	मस्क	भ्वा. आ. „	३	१
मत्रि	चु० आ. „	४४	१	[टु]मस्जो	तु० प० अ०	३६	१
मथि	भ्वा. प० „	२	१	मह	भ्वा. „ से०	१५	१
मथे	„ „ „	१८	१	मह	चु० उ० „	४८	१
मद	चु० आ. „	४४	२	महि	भ्वा. आ. „	१३	२
मदि	भ्वा. „ „	१	२	महि	चु० उ० „	४६	१
मदी	„ प० „	१७	२	महीङ्	कं० आ० „	५२	१
मदी	दि० „ „	३०	२	मा	अ० प० अ०	२४	२
मन	„ आ. अ.	२६	२	माक्षि	भ्वा. „ से.	१४	२
मनु	त० „ से०	३८	२	माङ्	जु. आ. अ.	२६	१
मन्तु	कं० प० „	५१	१	माङ्	दि० „ „	२६	२
मन्थ	भ्वा. „ „	२	१	मान	भ्वा. „ से.	२१	२
मन्थ	क्रथा „ „	४०	१	मान	चु० „ „	४४	२
मअ	भ्वा. „ „	१२	१	मान	„ उ० „	४७	२
मय	„ आ० „	१०	२	मार्ग	„ „ „	४७	२
मच्चर्च	चु० प० „	४३	२	मार्ज	„ प० „	४३	२
मर्ब	भ्वा. „ „	६	१	माह	भ्वा. उ० „	१६	२
मर्व	„ „ „	१२	२	मिछ	तु० प० „	३३	२
मल	„ आ० „	११	१	मिजि	चु० उ० „	४६	१
मल्ल	„ „ „	११	१	[डु]मिज्	स्वा. „ अ०	३२	१
मव	„ प० „	१२	२	मिथु	भ्वा. „ से०	१६	१
मब्ध	„ „ „	११	१	[त्रि]मिदा	„ आ० „	१५	२
मश	„ „ „	१५	१	[त्रि]मिदा	दि० प० „	३१	२
मष	„ „ „	१४	२				

धातवः	गणादयः	पृ०	पा०	धातवः	गणादयः	पृ०	पा०
मिदि	चु० प० से०	४१	१	मुट	तु० प० से०	३५	१
मिद्व	भ्वा. उ०	१६	१	मुट	चु०	४२	२
मिधृा	" "	१६	१	मुठि	भ्वा. आ.	६	१
मिल	तु० प०	३४	२	मुडि	" "	६	२
मिल	" उ०	३६	२	मुडि	" प०	७	२
मिबि	भ्वा. प०	१२	२	मुण	तु०	३४	१
मिश	" "	१५	१	मुद	भ्वा. आ.	१	२
मिश्र	चु० उ०	४६	२	मुद	चु० उ०	४५	२
मिष	तु० प०	३४	२	मुर	तु० प०	३४	१
मिषु	भ्वा. "	१४	२	मुर्छा	भ्वा. "	५	१
मिह	" अ०	२२	१	मुर्वी	" "	१२	१
मी	चु० उ० से०	४७	१	मुष	कथा.	४०	२
मीङ्	दि० आ. अ.	२८	२	मुस	दि०	३१	१
मीञ्	कथा. उ०	३६	१	मुस्त	चु०	४३	१
मीमृा	भ्वा. प. से.	१०	१	मुह	दि० प०	३०	२
मील	" "	११	२	मूङ्	भ्वा. आ.	२१	१
मीव	" "	१२	२	मूञ्	कथा. उ.	३६	१
मुच	चु० उ०	४५	२	मूत्र	चु०	४६	१
मुचि	भ्वा. आ.	४	२	मूल	भ्वा. प०	११	२
मुच्छ	तु० उ० अ०	३६	२	मूल	चु०	४२	२
मुज	भ्वा. प० से.	५	२	मूष	भ्वा. "	१४	२
मुजि	" "	५	२	मृक्ष	" "	१४	१
मुट	" "	७	२	मृग	चु० आ०	४८	२

† मेघाहिसनयोः सङ्गमे च ॥

‡ गतौ शब्दे च ॥ सं० ॥

घातवः	गणादयः	पृ० पा०	घातवः	गणादयः	पृ० पा०
मृड्	तु० आ० अ.	३५ २	अक्ष	चु० प० से०	४३ २
मृजू	चु. उ० से.	४७ २	अच्छ	" " ,	४३ २
मृजूष्	अ० प० "	२५ १	अद	भ्वा. आ. "	१६ १
मृड	तु० " "	३४ १	अचु	" प० "	५ १
मृडां	क्या. " "	४० १	अचु	" " "	५ १
मृण	तु० " "	३४ १	अट्ट	भ्वा. " "	६ २
मृद	क्या. " "	४० १	अट्ट	" " "	६ २
मृधु	भ्वा. उ० "	१६ १	म्लुचु	" " "	५ १
मृश	तु० प० अ०	३६ २	म्लुञ्चु	" " "	५ १
मृष	दि० उ० से०	२६ २	म्लेच्छ	" " "	५ १
मृष	चु० " "	४७ २	म्लेच्छ	चु० " "	४३ २
मृषुः	भ्वा. प० "	१५ १	म्लेट्	भ्वा. " "	६ २
मृ	क्या. " "	३६ २	म्लेट्	" " "	६ २
मेड्	भ्वा. आ. अ.	२१ १	म्लेवृ	" आ० "	११ १
मेथृ	" उ० से०	१६ १	म्लै	" प० अ०	२० १
मेहृ	" " "	१६ १	य		
मेघा	कं० प० "	५१ १	यक्ष	चु० आ. से.	४४ २
मेघृ+	भ्वा. उ० "	१६ १	यज	भ्वा. उ. अ.	२२ २
मेपृ	" आ० "	८ २	यत	चु० " से०	४५ १
मेवृ	" " "	११ १	यती	भ्वा. आ. "	२ १
म्ना	" प० अ०	२० २	यत्रि	चु० प० "	४१ १
अक्ष	" " से०	१४ १	यभ	भ्वा. " अ.	२१ २

† क्षोदे सुखे च ॥ ‡ सेचने सहने च ॥ + मेघाहिंसनयोः सङ्गमे च ॥

● अदृक्तायां वाचि छेदने [?] च ॥ सं० ॥

धातवः	गणादयः	पृ० पा०	धातवः	गणादयः	पृ० पा०
यम	भ्वा. प० से०	१७ २	रगे	भ्वा. प. से.	१६ २
यम	" " "	२१ २	रघ	चु० उ० "	४५ २
यम	चु० " "	४३ १	रघि	भ्वा. आ. "	३ २
यसु	दि० " "	३० २	रघि	चु० उ० "	४६ १
या	अ० " अ०	२४ २	रङ्ग	" " "	४८ १
[डु]याचू	भ्वा. उ. से.	१६ १	रच	" " "	४८ १
यु	अ० प० "	२४ १	रञ्ज	भ्वा. प० "	१७ २
यु	चु० आ० "	४४ २	रञ्ज	" उ० अ.	२२ १
युगि	भ्वा. प० "	४ १	रञ्ज	दि० " "	२६ १
युच्छ	" " "	५ १	रट	भ्वा. प. से.	७ १
युज	दि. आ. अ.	२६ २	रट	" " "	७ २
युज	चु० उ० से०	४६ २	रठ	" " "	७ २
युजिर्	ह० " अ०	३७ १	रण	" " "	१० १
युञ्	क्रया. " "	३६ १	रण	" " "	१७ १
युतृ	भ्वा. आ. "	२ १	रणि	" " "	१७ २
युध	दि० " अ०	२६ २	रद	" " "	२ २
युप	" प० से०	३१ २	रध	दि० " "	३० १
यूष	भ्वा. " "	१४ २	रप	भ्वा. " "	६ १
यौट्	" " "	६ २	रफ	" " "	६ १
	र		रफि	" " "	६ १
रक्ष	भ्वा. प. से.	१४ १	रवि	" आ० "	८ २
रख	" " "	४ १	रभ	" " अ०	२१ २
रखि	" " "	४ १	रभि	" " से०	८ २
रग	चु० " "	४५ २	रमु	" " अ०	१८ २
रगि	भ्वा. प. से.	४ १	रय	" " से.	१० २

धातवः	गणादयः	पृ०	पा०	धातवः	गणादयः	पृ०	पा०
रवि	भ्वा. प० से.	१२	२	रिश	तु० प० अ०	३६	१
रस	" " "	१५	१	रिष	भ्वा. " से०	१४	२
रस	चु० उ० "	४६	२	रिष	दि० " "	३१	१
रह	भ्वा. प० "	१५	२	रिह	तु० " "	३३	२
रह	चु० " "	४३	१	री	क्रया. " अ.	३६	२
रह	" उ० "	४७	२	रीङ्	दि. आ. अ.	२८	२
रहि	भ्वा. प० "	१५	२	रु	अ० प० से०	२४	१
रहि	चु० उ० "	४६	१	रुङ्	भ्वा. आ. अ.	२१	१
रा	अ० प० अ०	२४	२	रुच	" " से.	१५	२
राखृ	भ्वा. " से०	३	२	रुज	चु० उ० "	४६	१
राघृ	" आ० "	३	२	रुजो	तु० प० अ०	३६	१
राजू	" उ० "	१७	२	रुट	भ्वा. आ. से०	१५	२
राघ	दि० प० अ०	३०	१	रुट	चु० प० "	४४	१
राघ	स्वा. " "	३०	२	रुट	" उ० "	४६	१
रासृ	भ्वा. आ. से.	१३	२	रुटि	भ्वा. प० "	७	२
रि	स्वा. प० अ०	३२	२	रुठ	" " "	७	२
रि	तु० " "	३५	२	रुठा	" " "	७	२
रिख	भ्वा. " से०	४	१	रुठा	" " "	६	१
रिणि	" " "	४	१	रुदिर्	अ० " "	२५	१
रिच	चु० उ० "	४६	२	[अनो]रुख	दि. आ. अ.	२६	२
रिचिर्	रु० " अ०	३७	१	रुधिर्	रु० उ० "	३७	१
रिफ	तु० प० से०	३३	२	रुप	दि० प० से०	३१	२
रिवि	भ्वा. " "	१२	२	रुश	तु० " अ०	३६	१

धातवः	गणादयः	पृ० पा०	धातवः	गणादयः	पृ० पा०
रुशि	चु० उ० से	४६ १	लगि	भ्वा. प० से०	४ १
रुष	भ्वा. प० „	१४ २	लगे	„ „ „	१६ २
रुष	दि० „ „	३१ १	लघि*	„ आ० „	३ २
रुष	चु० „ „	४५ १	लघि	„ प० „	४ १
रुह	भ्वा. „ अ.	१८ २	लघि	चु० उ० „	४६ १
रुक्ष	चु० उ० से०	४६ १	लघि	„ „ „	४६ १
रूप	„ „ „	४६ २	लछ	भ्वा. प० „	५ १
रुष	भ्वा. प० „	१४ २	लज	„ „ „	५ २
रेकु	„ आ० „	३ १	लज	चु० „ „	४१ १
रेखा	कं० प० „	५२ १	लज	„ उ० „	४६ १
रेट्	भ्वा. उ० „	१६ १	लजि	भ्वा. प० „	५ २
रेपृ	„ आ० „	८ २	लजि	चु० „ „	४१ २
रेभृ	„ „ „	८ २	लजि	„ उ० „	४६ १
रेवृ	„ „ „	११ १	लजि	„ „ „	४६ २
रेषु	„ „ „	१३ २	[ओ]लजी	तु० आ० „	३३ १
रै	भ्वा. प० अ.	२० १	लट	भ्वा. प० „	७ १
रोड्	„ „ से.	८ १	लड	„ „ „	८ १
रीड्	„ „ „	८ १	लड	चु० „ „	४१ १
ल			[ओ]लडि	„ „ „	४१ १
लक्ष	चु० प० से०	४१ १	लडि	„ उ० „	४६ १
लक्ष	„ आ० „	४४ २	लडि	भ्वा. प० „	१७ १
लख	भ्वा. प० „	४ १	लप	„ „ „	६ १
लखि	„ „ „	४ १	लबि†	„ आ० „	८ २

धातवः	गणादयः	पृ०	पा०	धातवः	गणादयः	पृ०	पा०
[डु]लभष्	भ्वा. आ० अ०	२१	२	लिह	अ० उ०	२३	१
लर्ब	॥ प० से०	६	१	ली	क्या. प.	३६	२
[लल	॥ ॥ ॥	८	१]	ली	चु० उ० से०	४६	२
लल	चु० आ.	४४	१	लीङ्	दि० आ. अ.	२८	२
लष	भ्वा. उ०	१६	२	लुजि	चु० प० से.	४१	२
लस	॥ प०	१५	१	[लुजि	॥ उ०	४६	१]
लस	चु० उ०	४५	१	लुञ्च	भ्वा. ॥	५	१
[ओ]लस्जीतु०	आ०	३३	१	लुट†	॥ ॥	७	१
ला	अ. प० अ०	२४	२	लुट	॥ आ०	१५	२
लाखृ	भ्वा. ॥ से.	३	२	लुट	तु० प०	३५	१
लाघृ	॥ आ.	३	२	लुट	चु० उ०	४६	१
लाछि	॥ प०	५	१	लुटि	भ्वा. प०	७	२
लाज	॥ ॥	५	२	लुठ	॥ ॥	७	२
लाजि	॥ ॥	५	२	लुठ	॥ आ०	१५	२
लाट	कं०	५१	२	लुठ	दि० प०	३५	१
लाभ	चु० उ०	४६	२	लुठ	तु०	३१	१
लिख	तु० प०	३४	२	लुठि†	भ्वा. ॥	७	२
लिगि	भ्वा. ॥	४	१	लुठि	॥ ॥	८	१
लिगि	चु० उ०	४५	२	लुठि	॥ ॥	८	१
लिट	कं० प०	५१	२	लुण्ठ	चु०	४१	२
लिप	तु० उ० अ०	३६	२	लुथि	भ्वा. ॥	२	१
लिश	दि० आ०	३०	१	लुप	दि०	३१	१
लिश	तु० प०	३६	१	लुल्ह	तु० उ० अ०	३६	२

† लुड इत्येके ॥

‡ लुडि इत्येके ॥

धातवः	गणादयः	पृ०	पा०	धातवः	गणादयः	पृ०	पा०
लुबि	भ्वा. प० से.	६	२	वक्ष	भ्वा. प० से.	१४	१
लुबि	चु० " "	४३	२	वख	" " "	४	१
लुभ	दि० " "	३१	२	वखि	" " "	४	१
लुभ	तु० " "	३३	२	वगि	" " "	४	१
लूञ्	क्रया. उ० " "	३६	१	वधि	" आ० ,	३	२
लूष	भ्वा. प० " "	१४	२	वच	अ० प० अ०	२४	२
लूष	चु० " "	४२	२	वच	चु० उ० से०	४७	२
लेख	कं० " "	५१	२	वज	भ्वा. प० " "	६	१
लेखा	" " "	५१	२	वञ्चु	" " "	५	१
लेट्	" " "	५१	१	वञ्चु	चु० आ. " "	४४	२
लेपृ	भ्वा. आ. " "	८	२	वट	भ्वा. प० " "	७	१
लेला	कं० प० " "	५१	१	वट	" " "	१६	२
लोकृ	भ्वा. " "	३	१	वट	चु० उ० " "	४७	२
लोकृ	चु० उ० " "	४६	१	वट	" " ,	४६	१
लोचृ	भ्वा. आ. " "	४	२	वटि	" प० " "	४२	१
लोचृ	चु० उ० " "	४६	१	वटि	" उ० " "	४६	२
लोट्	कं० प० " "	५१	१	वठ	भ्वा. प. " "	७	२
लोडृ	भ्वा. " "	८	१	वठि	" आ० " "	६	१
लोष्ट	" आ० " "	६	१	वडि	" , " "	६	१
				वडि	चु० प० " "	४२	१
				वण	भ्वा. " "	१०	१
				वद	" " "	२२	२
वकि	भ्वा. आ० से०	३	१	वद	चु० उ० " "	४७	२
वकि	" " "	३	१	वदि	भ्वा. आ. " "	१	२

धातवः	गणादयः	पृ०	पा०	धातवः	गणादयः	पृ०	पा०
वना†	भ्वा. प० से.	१०	१	वल्भ	भ्वा. आ. से०	६	१
वनु	" " "	१७	१	वल्ल	" " "	१०	१
वनु	" " "	१७	२	वल्ह	" " "	१३	२
वनु	त० आ०	"	३८	२	वल्ह	चु० उ०	" ४६ १
[डु]वप्	भ्वा. उ० अ	२२	२	वश	अ० प०	"	२५ २
वभ्र	" प० से	१२	१	वष	भ्वा. " "	१४	२
वम	" " "	१७	२	वष्क	चु० उ०	"	४६ १
[डु]वम	" " "	१८	१	वस	भ्वा. " अ.	२२	२
वय	" आ०	"	१०	२	वस	अ. आ. से.	२३ २
वर	चु० उ०	"	४७	२	वस	चु० उ०	" ४५ २
वरण	कं०	"	५१	२	[वस	" प०	" ५० १]
वर्च	भ्वा. आ.	"	४	२	वसु	दि०	" ३० २
वर्णा‡	चु० प०	"	४१	१	वस्क	भ्वा. आ.	" ३ १
वर्ण	" उ०	"	४६	२	वह	" उ० अ.	२२ २
वर्द्ध	" प०	"	४३	२	वहि	" आ. से.	१३ २
वर्ष	भ्वा. आ.	"	१३	१	वा	अ प० अ.	२४ २
वर्ह	" " "	१३	२	वाक्षि	भ्वा. " से.	१४	२
वल	" " "	११	१	वाछि	" " "	५	१
वलि	" प०	"	१७	२	वाडू	" आ.	" ६ २
वल्क	चु०	"	४१	२	वात+	चु० उ०	" ४८ २
वल्ग	भ्वा. " "	४	१	वावृतु	दि. आ.	"	२६ १
वल्गु	कं०	"	५१	१	वाश्रु	" " "	२६ २

† शब्दे संभक्तौ च ॥

‡ प्रेरणे, वर्णने च ॥

+ सुखसेवनयोः । गतिसुखसेवनेषु इत्येके । आख्या० पृ० १६८ ॥

घातवः	गणादयः	पृ० पा०	घातवः	गणादयः	पृ० पा०
वास	चु० उ० से०	४८ २	विस	दि० प० से०	३१ १
विचिर्	रु० „ अ०	३७ १	वी	अ० „ अ०	२४ २
विच्छ	तु० प० से०	३६ १	वीर	चु० आ० से०	४८ २
विच्छ	चु० उ० „	४६ १	वृ	भ्वा. „ अ०	
विजिर्	जु० „ अ०	२६ २	वृक	„ आ० से०	३ १
[ओ]विजी तु.	आ० से०	३३ १	वृक्ष	„ „ „	१३ १
[ओ]विजी रु०	प० „	३७ २	वृङ्	क्रया. „ „	४० १
विट	भ्वा. „ „	७ १	[वृजि	अ० „ „	२३ २]
विष्ट	„ आ० „	२ १	वृजी	„ „ „	२३ २
विद	अ० प० „	२५ १	वृजी	रु० प० „	३७ २
विद	दि० आ० अ०	२६ २	वृजी	चु० उ० „	४६ २
विद	रु० „ „	३७ २	वृञ्	स्वा० „ „	३२ १
विद	चु० „ से०	४४ २	वृञ्	चु० „ „	४६ २
विद्ल	तु० उ० अ०	३६ २	वृण	तु० प० „	३४ १
विध	„ प० से०	३४ १	वृतु	भ्वा. आ० „	१६ १
विल	„ „ „	३४ २	वृतु	चु० उ० „	४६ १
विल	चु० „ „	४२ २	वृष्टु	भ्वा. आ० „	१६ १
विश	तु० „ अ०	३६ १	वृष्टु	चु० उ० „	४६ १
विष	क्रया. प० „	४० २	वृश	दि० प० „	३१ १
विष्टा	भ्वा. „ से०	१४ २	वृष	चु० आ० „	४४ २
विष्क	चु. आ० „	४४ १	वृषु	भ्वा. प० „	१५ १
[विष्क	„ प० „	५० १]	वृह	तु० „ „	३४ २
विष्ल	जु० उ० अ०	२६ २	वृ	क्रया. „ „	३६ २

† आख्यातिक में इसे अनिट् लिखा है । देखें आख्या० पृ० ७४ पं० ३ ॥ सं० ॥

धातवः	गणादयः	पृ०	पा०	धातवः	गणादयः	पृ०	पा०
वृञ्	क्रया. उ० से०	३६	१	व्रज	भ्वा. प० से०	६	१
वेञ्	भ्वा. „ अ०	२२	२	व्रज	चु० „ „	४२	२
वेण्	„ „ से०	१६	१	व्रण	भ्वा. „ „	१०	१
वेथृ	„ आ० „	२	१	व्रण	चु० उ० „	४६	२
वेद	कं० प० „	५१	१	[ओ] व्रश्च	तु० प० „	३३	१
वेनृ	भ्वा. उ० „	१६	१	व्री	क्रया. „ „	३६	२
[ड]वेपृ	„ आ० „	८	२	व्रीड्	दि० आ० „	२८	२
वेल	चु० उ० „	४८	१	व्रीड	„ प० से०	२८	२
वेल्ल	भ्वा. प० „	११	२	व्रुड	तु० „ „	३५	१
वेल्ल	„ „ „	११	२	व्ली	क्रया. „ अ.	३६	२
वेला	कं० „ „	५१	२				
वेवीड्	अ. आ. „	२५	२				
वेष्ट	भ्वा. „ „	६	१	शक	दि० प० अ०	३०	१
वेहृ	„ „ „	१३	२	शकि	भ्वा आ. से.	३	१
[ओ]वै	„ प० अ०	२०	१	शक्ल	स्वा. प. अ.	३२	१
व्यञ्	तु० „ से०	३३	१	शगि	भ्वा. „ से.	४	१
व्यथ	भ्वा. आ. „	१६	१	शच	„ आ. „	४	२
व्यध	दि० प० अ.	३०	१	शट	„ प० „	७	१
व्यय	भ्वा. उ० से.	१६	२	शठ	„ „ „	७	२
व्यय	चु० „ „	४६	२	शठ	चु० „ „	४१	२
व्युष	दि० प० „	२८	१	शठ	„ आ० „	४४	२
व्युष	„ „ „	३०	१	शठ	„ उ० „	४७	२
व्येञ्	भ्वा. उ. अ.	२२	२	शडि	भ्वा. आ. „	६	२
				शराण	„ प० „	१७	१

घातवः	गणादयः	पृ०	पा०	घातवः	गणादयः	पृ०	पा०
शदल्ल	भ्वा. प. अ.	१८	२	शिखि	भ्वा. प० से.	४	१
शदल्ल	तु० " "	३६	२	शिघि	" " "	४	१
शप	भ्वा. उ० अ.	२२	१	शिजि	अ० आ० "	२३	२
शप	दि० " "	२६	१	शिञ्	स्वा. उ. अ.	३२	१
शब्द	चु० " से०	४५	१	शिट	भ्वा. प. से.	७	१
शम	" आ० "	४४	२	शिल	तु० " "	३४	२
शमु	दि० प० "	३०	२	शिष	भ्वा. " "	१४	२
शमी	भ्वा. " "	१७	२	शिष	चु० उ० "	४६	२
शम्ब	चु० " "	४१	२	शिष्ट	रु० प० अ०	३७	२
शर्व	भ्वा. " "	६	२	शीक	चु० उ० से०	४६	१
शर्व	" " "	१२	२	शीक	" " "	४७	१
शल	" आ. "	१६	१	शीकृ	भ्वा. आ. "	३	१
शल	" प० "	१८	१	शीङ्	अ० " "	२२	२
शलभ	" आ० "	८	२	शीभृ	भ्वा. आ. "	८	२
शव	" प० "	१५	१	शील	" प० "	११	२
शश	" " "	१५	१	शील	चु० उ० "	४८	१
शष	" " "	१४	२	शुच	भ्वा. प० "	५	१
[आङः]शसि,	" " "	१३	२	[ई]शुचिर्	दि० उ० "	२६	२
शसु	" प० "	१५	१	शुच्य	भ्वा. प० "	११	१
शाखृ	" " "	४	१	शुठ	" " "	७	२
शाङ्	" आ० "	६	२	शुठ	चु० " "	४३	१
शान	" उ० "	२२	१	शुठि	भ्वा. " "	७	२
[आङः]शासु अ० आ०	" " "	२३	१	शुठि	" " "	८	१
शासु	" प० "	२५	२	शुठि	चु० " "	४३	२
शिक्ष	भ्वा. आ. "	१३	१	शुथ	दि० " अ०	३०	१

घातवः	गणादयः	पृ०	पा०	घातवः	गणादयः	पृ०	पा०
शुन	तु० प० से०	३४	१	शे	म्वा. प० अ०	२०	१
शुन्ध	म्वा. " "	२	२	शो	दि० " "	२६	१
शुन्ध	चु० उ० " "	४७	१	शोणू	म्वा. " से०	१०	१
शुभ	म्वा. प. " "	६	२	शौडू	" " "	६	२
शुभ	" आ. " "	१५	२	शंसु	" " "	१५	१
शुभ	तु० प० " "	३४	१	श्च्युतिर्	" " "	२	१
शुम्भ	म्वा. " "	६	२	श्मील	" " "	११	२
शुम्भ	तु० " "	३४	१	श्यैङ्	" आ. अ.	२१	१
शुल्क	चु० " "	४२	२	श्रकि	" " से०	३	१
शुल्ब	" " "	४२	२	श्रगि	" प० " "	४	१
शुष	दि० " अ०	३०	१	श्रण	" " "	१७	१
शूर	चु० आ. से.	४८	२	श्रण	चु० " "	४२	१
शूरी	दि० " "	२६	१	श्रथ	म्वा. " "	१७	१
शूर्प	चु० प० " "	४२	२	श्रथ	चु० " "	४१	१
शूल	म्वा. " "	११	२	श्रथ	" उ० " "	४७	१
शूष	" " "	१४	२	श्रथ	" " "	४८	१
शृधु	" " "	१६	१	श्रथि	म्वा. आ. " "	२	१
शृधु	" उ० " "	१६	१	श्रन्थ*	कथा. प० " "	४०	१
शृधु	चु० " "	४५	१	श्रन्थ	चु० उ० " "	४७	१
शृ	कथा. प० " "	३६	१	श्रमु	दि० प० " "	३०	२
शेला	कं० " "	५१	२	श्रम्भु	म्वा. आ. " "	६	१
शेल्	म्वा. " "	१२	१	श्रा	" प० अ०	१७	१
शेव	" आ० " "	११	१	श्रा	अ० " "	२४	२

धातवः	गणादयः	पृ०	पा०	धातवः	गणादयः	पृ०	पा०
श्चिन्	भ्वा. उ० से.	१६	२	श्चल्क	चु० प० से०	४१	२
श्चिषु	" प० "	१४	२	श्चल्ल	भ्वा. " "	१२	१
श्चिन्	कचा. उ० अ.	३६	१	श्चस	अ० " "	२५	१
श्चु	भ्वा. प० ,	२०	२	[दुओ]श्चि	भ्वा. " "	२२	२
श्चै	" " "	२०	१	श्चिता	" आ० "	१५	२
श्चोण	" " से०	१०	१	श्चिदि	" " "	१	१
श्चकि	" आ० "	३	१				
श्चगि	" प० "	४	१				
श्चय	" " "	१७	१	षगे	भ्वा. प. से.	१७	१
श्चलाखृ	" " "	४	१	षघ	स्वा. " "	३२	२
श्चलाघृ	" आ. "	३	२	षच	भ्वा. आ. "	४	२
श्चिलष	दि० प० अ०	३०	१	षच	" उ० "	२२	१
श्चिलष	चु० " से०	४२	१	षञ्ज	" प० अ०	२२	१
श्चिलषु	भ्वा. " "	१४	२	षट	" " से०	७	१
श्चलोक्	" आ. "	३	१	षट्	चु० " "	४३	१
श्चलोण	" प० "	१०	१	षण	भ्वा. " "	१०	१
श्चकि	" आ. "	३	१	षणु	त० उ० "	३८	१
श्चच	" " "	४	२	[आङः]षदचु०	" " "	४७	१
श्चचि	" " "	४	२	षदल	भ्वा. प. अ.	१८	२
श्चठ	चु० प० "	४७	२	षदल	तु० " "	३६	२
श्चठ	" उ० "	४१	२	षप	भ्वा. " से०	६	१
श्चठि	" प० "	४२	२	षम	" " "	१८	१
श्चभ्र	" " "	४२	२	षम्ब	चु० " "	४१	२
श्चर्त्त	" " "	४२	२	षर्ज	" " "	५	२
श्चल	भ्वा. " "	१२	१	षर्ब	" " "	६	२

धातवः	गणादयः	पृ०	पा०	धातवः	गणादयः	पृ०	पा०
षर्व	भ्वा. प० से०	१२	२	षू	तु० प० से०	३६	१
षल	" " "	१२	१	षूङ्	अ. आ. "	२३	२
षस	अ० " "	२५	२	षूङ्	दि० " "	२८	२
षस्ज	भ्वा. " "	५	१	षूद	भ्वा. " "	१	२
षह	" आ० " "	१८	२	षूद	चु० उ० " "	४५	१
पह	दि० प० " "	२८	२	षृक्ष	भ्वा. प० " "	१४	१
पह	चु० उ० " "	४६	२	षृभु	" " "	६	२
षान्तव	" प० " "	४१	२	षृभु	" " "	६	२
षिच	तु० उ० अ०	३६	२	षेल्ल	" " "	११	२
षिञ्	स्वा. " "	३२	१	षेवृ	" आ० " "	११	१
षिञ्	क्रया. " "	३६	१	षै	" प० अ०	२०	१
षिट	भ्वा. प. से.	७	१	षो	दि० " "	२६	१
षिधु	" " "	२	१	ष्टक	भ्वा. प० से.	१६	२
षिधु	दि० " अ.	३०	१	ष्टगे	" " "	१७	१
षिधू	भ्वा. " से.	२	१	ष्टन	" " "	१०	१
षिभु	" " "	६	२	ष्टभि	" आ. " "	८	२
षिम्भु	" " "	६	२	ष्टम	" प० " "	१८	१
षिल	तु० " "	३४	२	ष्टिघ	स्वा. आ. " "	३२	२
षिवृ	दि० " "	२८	१	ष्टिपृ	भ्वा. " "	८	२
षु	भ्वा. " अ.	२०	२	ष्टिम	दि० प० " "	२८	२
षु	अ० " "	२४	१	ष्टीम	" " "	२८	२
षुञ्	स्वा. उ० " "	३२	१	ष्टुच	भ्वा. आ. " "	४	२
षुट्ट	चु० प० से०	४१	२	ष्टुञ्	अ० उ० अ०	२४	१
षुर	तु० " "	३४	१	ष्टुप	चु० प० से.	४४	१
षुह	दि० " "	२८	२	ष्टुभु	भ्वा. आ. " "	६	१

धातवः	गणादयः	पृ०	पा०	धातवः	गणादयः	पृ०	पा०
ष्टेपृ	म्वा. आ. से.	८	२	स			
ष्टै	" प० अ०	२०	१	सङ्केत चु० उ० से०	४८	२	
ष्टयै	" " "	२०	१	सङ्ग्राम " " अ०	४९	२	
ष्ठल	" " से०	१८	१	सत्र " आ० से०	४८	२	
ष्ठा	" " अ०	२०	२	सपर कं० प० "	५१	२	
ष्ठिवु	" " से०	१२	१	सभाज चु० उ० "	४८	२	
ष्ठिवु	दि० " "	२८	१	समी दि० प० "	३१	१	
ष्णसु	" " "	२८	१	संभूयस् कं० , "	५२	२	
ष्णा	अ० " अ०	२४	२	संबर " " "	५२	२	
ष्णिह	दि० " से०	३०	२	सस्ति अ० " "	२५	२	
ष्णिह	चु० " "	४१	२	साध स्वा. " अ०	३२	२	
ष्णु	अ० " "	२४	१	साम चु० उ० से०	४८	१	
ष्णुसु	दि० " "	२८	१	साम्ब " प० "	४१	२	
ष्णुह	" " "	३०	२	सार " उ० "	४८	१	
ष्णौ	म्वा. " अ.	२०	१	सुख " " "	४९	२	
ष्मिङ्	" आ० " "	२०	२	सुख कं० प० "	५१	१	
ष्मिङ्	चु० " से०	४२	१	सूच चु० उ० "	४८	१	
ष्वञ्ज	म्वा. " अ.	२१	२	सूत्र " " "	४९	१	
ष्वद	" " से.	१	२	सूक्ष्म म्वा. प० "	१४	१	
ष्वद	चु० उ० "	४६	२	सूक्ष्म " " "	११	१	
[नि]ष्वप् अ० प० अ०		२५	१	सृ " " अ०	२०	२	
ष्वस्क म्वा. आ. से.		३	१	सृ जु० " " "	२७	१	
[नि]ष्विदा म्वा. आ. "		१५	२	सृक्ष म्वा. प. से.			
[नि]ष्विदा " प० "		२१	२	सृज दि० आ. अ.	२०	१	
[नि]ष्विदा दि० " अ०		३०	१	सृज तु० प० "	३६	१	

धातुसूचीपत्रम्

६७

धातवः	गणादयः	पृ०	पा०	धातवः	गणादयः	पृ०	पा०
सृष्ट	भ्वा. प० अ०	२१	२	स्पश	चु० आ० से०	४४	१
सेक	" आ० से०	३	१	स्पृ	स्वा. प० अ०	३२	१
स्कन्दिर्	" प० अ०	२१	२	स्पृष्ट	तु० " "	३६	१
स्कभि	" आ. से०	८	२	स्पृह	चु० उ० से०	४८	१
स्कृत्र्	क्र्या. उ. अ०	३६	१	स्फर	तु० प० " "	३५	१
स्कुदि	भ्वा. आ. से०	१	१	स्फायी	भ्वा. आ. " "	१०	२
स्खद	" " "	१६	१	स्फिट	चु० प० " "	४२	१
स्खदिर्	" " "	१७	२	स्फिट्ट	" " "	४३	१
स्खल	" " "	१२	१	स्फुट	भ्वा. आ. " "	६	१
स्खलि	" " "	१७	२	स्फुट	तु० प० " "	३५	१
स्तन	चु० उ० " "	४८	१	स्फुट	चु० उ० " "	४५	१
[स्तृक्ष	भ्वा. प० " "	१४	१]	[स्फुटि	भ्वा. प० " "	७	२]
स्तृत्र्	स्वा. " अ०	३२	१	[स्फुटि	चु० " " "	४१	१]
स्तृह	तु० प० से०	३४	२	स्फुटिर्	भ्वा. " " "	७	२
स्तृ	क्र्या. " "	३६	२	स्फुड	तु० " " "	३५	१
स्तृत्र्	" उ० " "	३६	१	स्फुडि	चु० " " "	४१	१
स्तेन	चु० " " "	४८	२	स्फुर	तु० " " "	३५	१
स्तोम	" " " "	४६	२	स्फुर्छा	भ्वा. " " "	५	१
स्त्ये	भ्वा. प० अ०	२०	१	स्फुल	तु० " " "	३५	१
स्थुड	तु० " से०	३५	१	[द्विगो]स्फूर्ज्	भ्वा. " " "	५	२
स्थूल	चु० आ. " "	४८	२	स्मिट	चु० " " "	४२	१
स्ना	भ्वा. प० अ०	१७	२	स्मोल	भ्वा. " " "	११	२
स्पदि	" आ. से०	१	२	स्मृ	" " अ०	१७	१
स्पर्द्ध	" " "	१	१	स्मृ	" " "	२०	२
स्पश	" उ० " "	१६	२	स्मृ	स्वा. " " "	३२	१

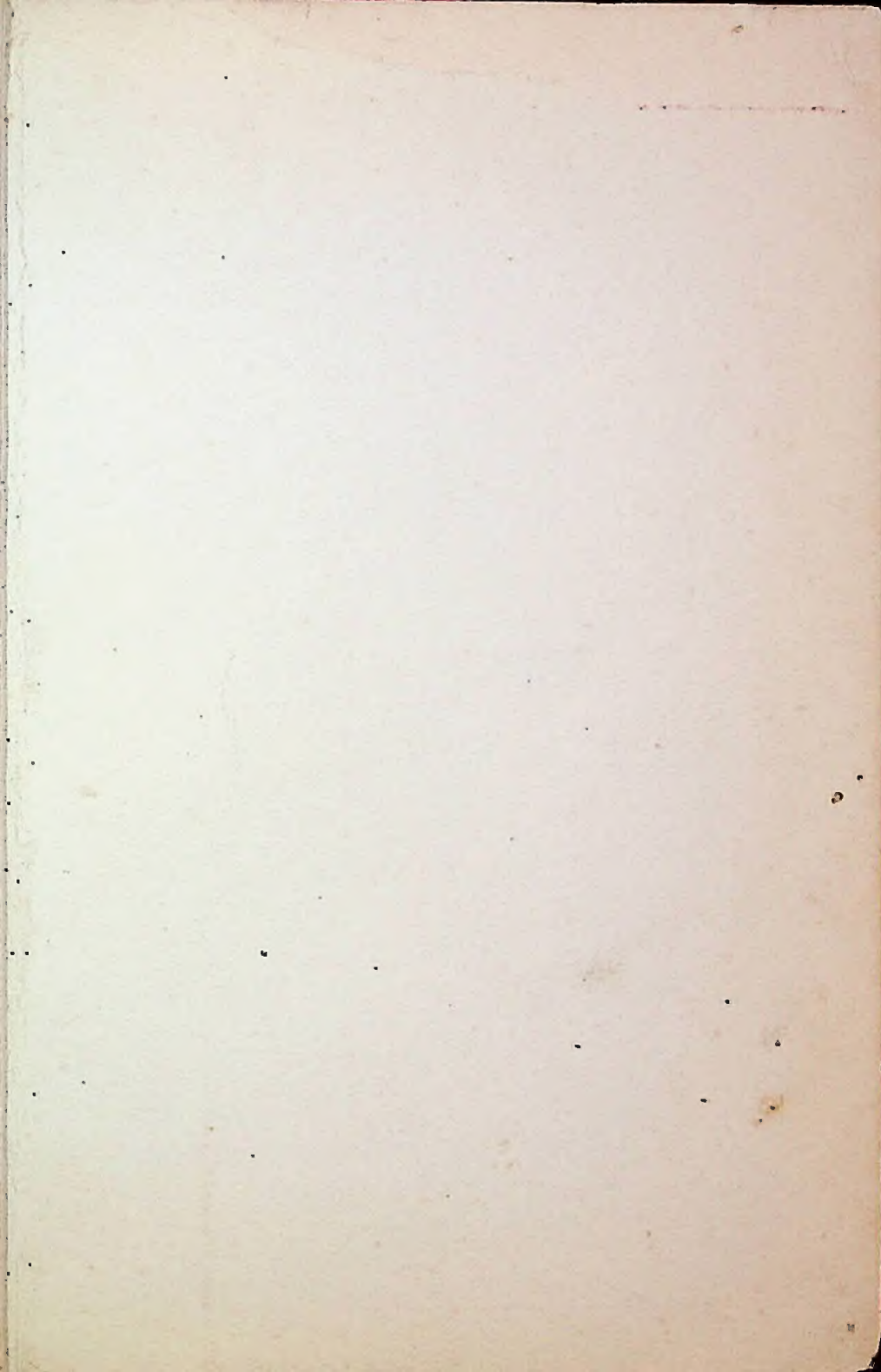
धातवः	गणादयः	पृ० पा०	धातवः	गणादयः	पृ० पा०
स्यन्दू	भ्वा. आ. से.	१६ १	हल	भ्वा. प० से.	१८ १
स्यम	चु० " "	४४ २	हसे	" " "	१५ १
स्यमु	भ्वा. प० " "	१८ १	[ओ]हाक्	जु० " अ०	२६ २
रुकि	" आ० " "	३ १	[ओ]हाइ	" आ० " "	२६ २
स्रभु	" " " "	१६ १	हि	स्वा. प. अ.	३२ १
स्रसु	" " " "	१६ १	हिक्र	भ्वा. उ० से.	१९ २
स्रिवु	दि० प० " "	२८ १	हित	" प० " "	७ १
स्रु	भ्वा. " अ.	२० २	हिडि	भ्वा. आ.	" ६ १
स्रुकृ	" आ. से०	३ १	हिल	तु० प० " "	३४ २
स्वन	" प० " "	१७ २	हिवि	भ्वा. " "	१२ २
स्वन	" " " "	१८ १	हिष्क	चु० आ.	" ४४ १
स्वर	चु० उ० " "	४८ १	हिसि	रु० प० " "	३७ २
स्वर्द	भ्वा. आ.	" १ २	[हिसि	चु० उ० " "	४७ १]
स्वाद	" " " "	२ १	हु	जु० प० अ०	२६ १
स्वाद	चु० उ० " "	४६ २	हुडि	भ्वा. आ. से.	६ १
स्वृ	भ्वा. प. अ.	२० २	हुडि	" " "	६ २
ह			हुडू	" प० " "	८ १
हट	भ्वा. प. से.	७ १	हुर्छी	" " "	५ १
हह	" " "	७ २	हुल	" " "	१८ २
हद	" आ० अ०	२१ २	हुडू	" " "	८ १
हन	अ० प० अ०	२३ १	ह	जु० " अ०	२७ १
हम्भ	भ्वा. प. से.	१० १	हम्	भ्वा. उ० " "	२० १
हय	" " "	११ १	हणीङ्	कं० आ. से.	५१ २
हयं	" " "	११ २	हष	दि० प० " "	३१ १
			हषु	भ्वा. " "	१५ १

धातवः	गणादयः	पृ०	पा०	धातवः	गणादयः	पृ०	पा०
हेठ	भ्वा. आ० से.	६	१	ह्राद	भ्वा. आ० से.	१	२
हेठ	ऋचा० प. से.	४०	२	ह्री	जु० प० अ.	२६	१
हेड	भ्या. प० से.	१६	२	ह्रीच्छ	भ्वा. „ से.	५	१
हेडू	„ आ० „	६	२	ह्रीषू	„ आ० „	१३	२
हेपू	„ „ „	८	२	ह्रगे	„ प० „	१६	२
ह्रीषू	„ „ „	१३	२	ह्रप	चु० „ „	४३	२
होडू	„ „ „	६	२	ह्रस	भ्वा. „ „	१५	१
होडू	„ प० „	८	१	ह्रादी	„ आ० „	२	१
ह्रङ्	अ. आ. अ.	२५	२	ह्रल	„ प० „	१७	१
ह्रल	भ्वा. प० से.	१७	१	ह्रल	„ „ „	१७	२
ह्रल	„ „ „	१७	२	ह्रू	„ „ अ०	२०	२
ह्रगे	„ „ „	१६	२	ह्रूग	„ उ० „	२२	२
ह्रस	„ „ „	१५	१				

ADDENDUM

p. ५३. २	After	अम चु० उ	„	४५	१
	Insert	अमि भ्वा० प	„	१७	२
p. ६५. २	After	ष्टिम दि० प	„	२८	२
	Insert	ष्टिवु भ्वा० „	„	१२	१
p. ६८ १	After	सम्भु „ „	„	१६	१
	Insert	सम्भु „ „	„	६	१
p. ६८ १	After	हट भ्वा० प० से०	„	७	१
	Insert	हठ „ „	„	७	२

धातुपाठः

किसी भी भाषा के शब्दों की रचना में उस भाषा के आख्यात का योगदान मुख्यतः रहता है। संस्कृत वाङ्मय में इस तथ्य का अन्वेषण सर्वप्रथम आचार्य यास्क ने किया, जिन्होंने अपनी सर्वोत्कृष्ट रचना निरुक्त में "सर्वाणि नामान्याख्यातजानि" कहकर शब्दों के व्युत्पत्तिजन्य अर्थ का समर्थन किया है।

तुलनात्मक भाषाविज्ञान की दृष्टि से भी धातुपाठ का महत्त्व है। भारोपीय भाषाओं के शब्दों की रचना धातु-प्रत्यय के योग से हुई। इनमें कई धातु समानाकार एवं समानार्थक हैं, जो भारोपीय जनों के सहवास एवं सांस्कृतिक आदान-प्रदान के परिचायक हैं। इस संग्रह में कई धातु आत्मनेपद हैं, कई परस्मैपद हैं, कई उभयपद हैं एवं कई सेट् और कई अनिट् हैं। पुनरावृत्ति के कारण ग्रन्थ का कलेवर बढ़ न जाए इसलिये आत्मनेपद आदि पारिभाषिक शब्दों के लिए हमने सांकेतिक वर्ण आ० आदि का प्रयोग किया है ताकि अल्पाक्षर प्रयोग से ही हम धातुसम्बन्धी ज्ञान प्राप्त कर सकें। धातुसूची में हमने प्रत्येक धातु का गणनिर्देश भी कर दिया है ताकि धातु में विकरण आ जाने से जो परिवर्तन हो जाता है उसका भी ज्ञान हो सके।

इस पुस्तक की रचना अन्तर्राष्ट्रीय शिक्षा स्तर पर की गई है, जिससे अन्तर्राष्ट्रीय छात्र इसके उपयोग से अधिकाधिक लाभ उठा सकें।

मोतीलाल बनारसीदास

दिल्ली वाराणसी पटना मद्रास बंगलौर
कलकत्ता पुणे मुम्बई

मूल्य: रु० ६० ।.